

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

STALKING Z POHLEDU TRESTNÍHO PRÁVA

Autor práce: Andrea Větrovská
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: PaedDr. Vladimír Kříž
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Andrea Větrovská

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Stalking z pohledu trestního práva

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Stalking from View of Criminal Law

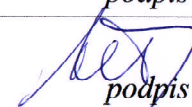
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Vladimír Kříž, PaedDr.

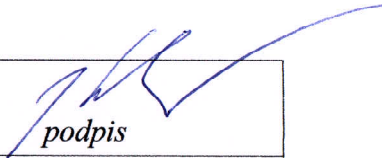
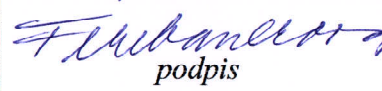
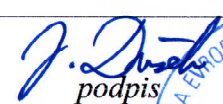
Datum zadání bakalářské práce: 4/2020

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské je zjištění, jaká je zkušenost českých občanů se stalkingem a kyberstalkingem. Vedlejším cílem je objasnění základních informací nebezpečného pronásledování neboli stalkingu a jeho dopad na oběť.

Student: Andrea Větrovská	15.05.2020 datum	 podpis
Vedoucí práce: PaedDr. Vladimír Kříž	8.7.2020 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	10.7.2020 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	10.7.2020 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20.7.2020 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PaedDr. Vladimíru Křížovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VĚTROVSKÁ, A. *Stalking z pohledu trestního práva*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 61 s. Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Vladimír Kříž

Klíčová slova: stalking, kyberstalking, stalker, nebezpečné pronásledování, pachatel, oběť,

Bakalářská práce se věnuje problematice stalkingu a kyberstalkingu. Jedná se o společensky nebezpečný fenomén. Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. První část je teoretická a je zaměřena na hlavní znaky stalkingu, kyberstalkingu a vymezení pojmu. Dále jsou uvedeny znaky, co je a není stalking. Charakterizuje osobnost pachatele a jeho důvody ke stalkingu. Rozebírá osobnost oběti stalkingu a popisuje dopad nebezpečného pronásledování na psychickou a fyzickou stránku oběti. V druhé části, té praktické, se zaměříme na statistiky nahlášených případů a dále se budeme věnovat zkušenostem českých občanů se stalkingem a kyberstalkingem, který bude doplněn dotazníkem a jeho grafickým znázorněním.

ABSTRACT

VĚTROVSKÁ, A. *Stalking from View of Criminal Law*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. 61 p. Supervisor: PaedDr. Vladimír Kříž.

Key words: stalking, cyberstalking, stalker, dangerous following, offender, victim,

This bachelor theses is about the problematics of stalking and cyberstalking. It is dangerous phenomenon of society. The thesis is divided to two parts, the theoretical and practical. First part is theoretical and it is focus on main features of stalking, cyberstalking and definitions. Further stated are the typical characteristic of what is and is not stalking. It is characterizes the personality of the offender and his reasons for stalking. It analyzes the personality of the victim of stalking and describes the impact of dangerous persecution of the mental and physical side of the victim. In the second part, the practical part, we will focus on the statistics of reported cases and we will also focus on the experience of Czech citizens with stalking and cyberstalking, which will be supplemented by a questionnaire and its graphical representation.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Stalking	10
2.1 Vysvětlení pojmu.....	10
2.2 Co je a není stalking	11
3 Kyberstalking	13
3.1 Internet.....	13
3.2 Kyberšikana.....	14
3.3 Kybergrooming	14
3.3.1 Pachatel	15
3.3.2 Oběť	15
3.4 Catfishing	15
4 Domácí násilí	17
4.1 Druhy domácího násilí	18
4.1.1 Psychické násilí.....	18
4.1.2 Fyzické násilí	18
4.1.3 Sexuální násilí	19
4.1.4 Ekonomické násilí.....	19
5 Typologie stalkerů.....	20
5.1 Bývalý partner	20
5.2 Uctívač.....	21
5.3 Neobratný nápadník.....	21
5.4 Ublížený pronásledovatel	21
5.5 Sexuální útočník	22
5.6 Poblouzněný milovník.....	22
5.7 Kyberstalker	22
6 Oběti stalkingu	23

6.1	Charakteristika oběti.....	23
6.2	Dopad stalkingu na oběť	23
6.3	Následek stalkingu.....	23
6.4	Falešné oběti stalkingu	24
7	Posouzení nebezpečnosti stalkingu	26
8	Tresty za stalking	27
9	Prevence a ochrana proti stalkingu	29
9.1	Ignorovat	29
9.2	Omezit setkání	29
9.3	Dokumentovat	30
9.4	Zveřejnit	30
9.5	Vyhledat pomoc.....	30
10	Skutečné příběhy.....	31
10.1	Dvě pachatelky	31
10.2	Schizofrenik Jan.....	31
10.3	Neopětovaná láska na letišti	32
11	Statistiky	33
11.1	Policie České republiky	33
11.1.1	Rok 2018	33
11.1.2	Rok 2019	34
11.1.3	Rok 2020	35
11.2	Bílý kruh bezpečí.....	37
11.3	Celkové shrnutí.....	37
12	Dotazníkový výzkum.....	39
	Závěr	52
	Seznam použitých zdrojů	54
	Seznam tabulek a grafů	56
	Přílohy	57

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila téma stalking z pohledu trestního práva. Hlavním důvodem výběru tématu je, že stalking je považován za společenský problém, který není moc veřejně rozebírán.

Stalking je v České republice považován za trestný čin od 1. ledna 2010. Jedná se o velice závažný druh trestného činu, kde nemusí být cíleně oběť napadena fyzicky, ale převážně zde trpí psychická část. Než bylo nebezpečné pronásledování vloženo do trestního zákoníku, bylo velice náročné se proti tomuto druhu násilí bránit. V případě, že docházelo ke stalkingu, oběť neměla možnost trestně právní ochrany. Stalking má mnoho druhů a podob, hraje zde velkou roli důvod pronásledování, proto je stalking nejčastěji dělen podle typu stalkera, kde hraje významnou roli jeho chování k oběti a důvod pronásledování. Nahlášených případů nebezpečného pronásledování je rok od roku více. Ve většině je pachatelem muž, ale najdou se i případy, kdy je muž obětí stalkingu a pachatelem je zhrzená žena, či bývalá přítelkyně.

Ve mnoha případech je stalking také doprovázen kyberstalkingem neboli nebezpečným pronásledováním na internetu. Velký rozvoj technologií v dnešní době má svá velká pozitiva, například mnoho dostupných informací, které se dají jednoduše vyhledat, nebo možnost komunikace s lidmi z celého světa. Velká pozitiva s sebou přináší také negativa. Na internetu se vytváří prostor pro anonymní trestné činy. Můžete zde narazit na nejrůznější podoby podvodu, zpronevěry, pomluv nebo také na kyberstalking či kyberšikanu, kterou si rozebereme v mé bakalářské práci.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je vysvětlení pojmu stalking a kyberstalking a vyhodnocení současné informovanosti obyvatel v České republice o této problematice a jejich zkušeností s ní.

Dalším cílem bakalářské práce je rozbor jednotlivých pojmů týkající se stalkingu a kyberstalkingu, rozdělení typu stalkerů na základě jejich motivu. Vysvětlení znaků, které předcházejí nebezpečnému pronásledování a základní prevence boji proti stalkingu.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část se zaměří na vysvětlení pojmu stalking a kyberstalking a rozdílů mezi nimi. Nahlédneme na rozdělení pachatelů, kteří jsou pro svou oběť známí či neznámí, a na povahové rozdíly mezi nimi a také tresty za tyto činy. Bakalářská práce popisuje charakteristiku oběti, dopad stalkingu na oběť a jeho následky, kterým se musí oběť posléze postavit. Informace jsou čerpány z veřejně dostupných knižních publikací a internetových zdrojů.

Praktická část je rozdělena na hlavní a vedlejší část. První, vedlejší část, se věnuje statistikám nahlášených případů nebezpečného vyhrožování a nebezpečného pronásledování. Statistika jsou rozděleny do přehledných tabulek. Informace jsou čerpány z internetové stránky Policie České republiky, kde jsou každý měsíc informace aktualizovány. Dále pro sběr dat byla oslovena e-mailovou formou organizace Bílý kruh bezpečí, která se zaměřuje na pomoc obětem kriminality a domácího násilí a tato data budou také uloženy do přehledné tabulky. Následně budou výsledná data porovnána grafem.

V hlavní praktické části se nabízí náhled na zkušenost českých občanů, kteří se setkali se stalkingem nebo se s ním setkali jen z doslechu, či o něm vůbec neslyšeli. Tato část bude doplněna dotazníkem, který bude graficky zpracován.

Ke zpracování bakalářské práce byla využita metoda dotazníkového šetření ve spolupráci s odbornou literaturou a odbornými internetovými články, které se specializují na tuto problematiku.

2 Stalking

Pronásledování se stalo poprvé zločinem v 90. letech 20. století v Kalifornii. Na základě označení nebezpečného pronásledování za trestný čin vzrostlo množství nahlášených případů. Do České republiky byl název stalking převzat z angličtiny, v překladu tento výraz znamená stopování, pronásledování.

2.1 Vysvětlení pojmu

V prvopočátku se jednalo o stalking ze strany obdivovatelů, posléze vědci odhalili, že se obtěžování také týká obyčejných lidí. Obecně stalking řadíme mezi určitý druh násilí. Jeho hlavním znakem je pronásledování, obtěžování a upnutí se na veřejně známou či obyčejnou osobu. Oběť pachatele může, ale také nemusí znát. Pachatel svou vyhlédnutou oběť pronásleduje fyzicky, nebo také zasílá nevyžádané dopisy, či ji prostřednictvím telefonu, nebo sociálních sítí obtěžuje. I když se tak situace jeví, pachatel nemusí vždy trpět psychickou poruchou. Stalking závažně narušuje soukromí a osobní svobodu oběti. Někdy tento druh násilí má na oběť fatální vliv, kdy je v ohrožení fyzické i duševní zdraví, v některých případech je v ohrožení i život oběti. Podle francouzského psychiatra De Clérambaulta lze pronásledování modelovat do tří fází:

- **Stádium pýchy** – pachatel si oběť namlouvá a dvoří se jí.
- **Stádium zklamání** – pachatel oběti vyčítá své zhrzení a falešně ji obviňuje.
- **Stádium hněvu** – pachatel si nárokuje oběť a je vůči ní majetnický, svůj nárok na oběť si prosazuje prostřednictvím hněvu nebo agrese, posléze oběť může být vydírána či ji může být vyhrožováno újmou na zdraví, či na životě.¹

¹ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 53-58.

Ohledně pronásledování existuje nespočet mýtů. Mezi číslo jedna řadíme, že pachatel musí mít duševní poruchu, jako například erotomanie. Erotomanie je stav, kdy si jedinec paranoidně myslí, že je do něj zamilovaná jiná osoba. Nejčastěji se projevuje u žen. Pokud se ale objeví u mužů, je ve většině projevována násilně se znaky stalkera, ale nejde o stalking, jako o nebezpečné pronásledování, protože jde o psychickou poruchu. Pokud pachatel nevykazuje tyto znaky, nemůže tedy být psychopatickým pronásledovatelem. Tento mýtus je velice nebezpečný, protože podceňuje nenápadné a inteligentní stalkery. Pachatel se může na první pohled jevit jako společenský a přátelský člověk. V tomto případě se může stát, že oběti nikdo nevěří a je označována za vymyšlivou nebo je středem posměchu.

Mezi další mýty řadíme, že pronásledování musí mít erotický podtext nebo že nebezpečný pachatel musí být neznámá osoba. V případě, že oběť pronásledování stalkera zná, nebo s ním byla v mileneckém, profesním nebo jiném blízkém kontaktu, zde ve většině dochází k podceňování pachatele.

Kontaktování stalkera obětí je velkou chybou. Při tomto kontaktu se pachatelova posedlost prohloubí nebo povzbudí. V tomto případě se doba pronásledování či obtěžování může prodloužit.

Další velký mýtus je, že ochranná opatření oběti jako zákaz přiblížení nebo zákaz kontaktu oběti jsou vždy účinná. Tato ochranná opatření jsou považována za velmi bezpečná a užitečná na řešení určitých problémů, ale nesmí být podceňována, protože tato opatření nemusí vždy pronásledovatele zastavit.²

2.2 Co je a není stalking

Jeden z hlavních znaků pro nebezpečné pronásledování je dlouhodobost činu. Pachatel musí svou oběť dlouhodobě a opětovně pronásledovat, pokud je tato činnost pachatele jednorázová nebo náhodná, nejedná se o trestný čin, tudíž ji nelze právně řešit. Chování stalkera nemusí mít zvětšující intenzitu stalkingu.

Dalším neodmyslitelným znakem je, že chování pachatele vzbuzuje u oběti obavu o její život či zdraví, nebo obavu o život či zdraví blízkých osob. Pokud tento znak chybí, nejedná se o nebezpečné pronásledování.

²ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 58-59.

Jestliže někdo někomu vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou, dopouští se trestného činu nebezpečného vyhrožování a nemusí zde být naplněn znak dlouhodobosti.³

³ ČÍRTKOVÁ L. *Forezní psychologie*. Praha : Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. s. 226-227.

3 Kyberstalking

U klasického stalkingu lze zhruba předpokládat, kdy a kde nastane, (např. ve škole, na procházce, cestou do práce či na nákup a podobné jiné situace), na rozdíl od kyberstalkingu, který může nastat kdekoliv, nezávazně na místo, na kterém se nacházíme a kdykoliv bez ohledu na čas či den. Útoků můžeme čelit pokaždé, když jsme připojeni k internetu nebo mobilní síti. V takovém případě nemáme možnost se před útokem schovat, protože stalker může svou oběť obtěžovat třeba o půlnoci v pohodlí domova nebo uprostřed spánku.

Pachatelé také nahrává, že prostřednictvím internetu je anonymní (schován pod vymyšlenou přezdívku), proto má více odvahy, je agresivnější a intenzivnější, než kdybychom ho potkali na ulici v reálném světě.⁴

3.1 Internet

Internet se v dnešní době stal součástí postmoderního světa a k jeho rozšíření významně přispěla lidská zvědavost a potřeba rychlejší komunikace. Internet vytváří kyberprostor a zároveň je také jeho součástí. Kyberprostor je komunikační prostřední, jeho název je převzat od francouzského fyzika Ampèra, který využil starořeckého slova „kybernetés“ (κυβερνήτης), v překladu kormidelník, nebo lodivod. Slouží k vyhledávání informací, k relaxaci ve formě zábavy či využití volného času. Také je nenahraditelnou součástí některých pracovních pozic nebo studia. Internet má také své stinné stránky, jeho využití nemusí být vždy jen prospěšné pro společnost, ale bohužel může být součástí trestné činnosti, či k újmě jiným uživatelům.⁵

⁴KOPECKÝ K., KREJČÍ V. *Rizika virtuální komunikace (příručka pro učitele a rodiče)*. 1. vyd. Olomouc, 2010. s. 5.

⁵ŠMAHAJ J. *Kyberšikana jako společenský problém*. 1. vyd. Olomouc, 2014. s. 14-17.

3.2 Kyberšikana

Neodmyslitelnou součástí kyberstalkingu je také kyberšikana. Hlavní znaky kyberšikany:

- **Šikanující osoba se vydává za svou oběť**, nebo ji odcizí heslo k sociálním sítím a vydává profil za svůj.
- **Krádež** fotek oběti a jejich informací o ni, posléze vydávání za identitu oběti za účelem ji jakýmkoliv způsobem poškodit.
- **Flaming** – opakované urážení na diskusních fórech, které se stupňují. Urážení a vyhrožování na sociálních sítích veřejně, nebo i e-mailovou formou a prostřednictvím zprávy soukromě.
- **Pomlouvání** – agresor zveřejňuje nepravdivé informaci o oběti za účelem ji poškodit, například vyloučit ze společné skupiny.
- **Happy slapping** – jedná se o naplánované fyzické napadení oběti, která nic netuší. Napadení je natočeno na mobilní zařízení a posléze publikováno na internetu, kde je dále šířeno za účelem posměchu nebo varování jiným osobám.
- **Odhalení a podvádění** - je myšleno tak, že agresor publikuje fotky a informace o poškozené osobě, které nebyly určeny ke zveřejnění.
- **Vyloučení** ze skupiny, do které by oběť měla patřit nebo by patřit chtěla.
- **Kyberharašení nebo kyberstalking**. Za kyberharašení by se dalo označit nepříjemné zasílání zpráv prostřednictvím internetu. Jedná se pouze o jednostrannou komunikaci, která není oběti příjemná.⁶

3.3 Kybergrooming

Jedná se o psychickou manipulaci, kdy se pachatel snaží probudit v oběti důvěru. Cílem je oběť vylákat na osobní schůzku a posléze oběť sexuálně zneužít nebo ji zneužít k výrobě dětské pornografie, fyzickému násilí či k únosu.⁷

⁶ ČERNÁ, A. (ed), DĚDKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, H., ŠEVČÍKOVÁ, A., ŠMAHEL, D. *Kyberšikana: Průvodce novým fenoménem*. České Budějovice, 2013. s. 25-27.

⁷ KOPECKÝ K., KREJČÍ V. *Rizika virtuální komunikace (příručka pro učitele a rodiče)*. 1. vyd. Olomouc, 2010. s. 14.

3.3.1 Pachatel

Predátor na své oběti útočí převážně na internetu pod falešnou identitou. Většinou jsou využívány platformy jako veřejné chaty, internetové seznamky, Facebook či Instagram a jiné. Jednotný profil pro útočnicka kybergroomingu neexistuje. Útočník může být kdokoliv bez ohledu na sociální status, velikost inteligence nebo vzhled. Hlavním, a jediným cílem útočnicka, je vylákat oběť na osobní schůzku. Pro dosažení tohoto cíle sbírá veškeré informace a citlivé údaje (nahé fotky, nezveřejněné informace) o oběti. V případě, že oběť odmítne osobní schůzku, začne predátor oběti vyhrožovat zveřejněním informací nebo citlivých údajů. Pro dosažení svého bude na oběť vyvíjet tlak, že zveřejní tyto data na sociálních sítích či budou rozeslány mezi kamarády, rodiči nebo učiteli. V tomto případě většinou oběť na schůzku přistoupí ze strachu, že pachatel své výhrůžky uskuteční. Ne vždy první schůzka končí zneužitím, někdy si pachatel svou oběť jen ověřuje, zda se jedná o tu, kterou si vyhlédl.⁸

3.3.2 Oběť

Oběť může být manipulována tři měsíce, až několik let. Záleží na druhu manipulace a také, jak snadno dokáže být oběť zmanipulována. Oběti kybergroomingu mohou být dospělí, senioři, ale převážně je tento útok mířen na děti v rozmezí 11 až 17 let, zejména ženského pohlaví. Tento útok má na oběť rozsáhlé následky, jak fyzické, tak z velké části psychické.⁹

3.4 Catfishing

V dnešní době je zkreslování informací na internetu, především na sociálních sítích, zcela běžné. Úroveň nároků na dokonalost vzhledu je velice vysoko. Skoro každá osoba na sociálních sítích si své údaje a vzhled vylepšují pomocí aplikací, nebo menších lží o

⁸KOPECKÝ K., KREJČÍ V. *Rizika virtuální komunikace (příručka pro učitele a rodiče)*. 1. vyd. Olomouc, 2010. s. 15-18.

⁹KOPECKÝ K., KREJČÍ V. *Rizika virtuální komunikace (příručka pro učitele a rodiče)*. 1. vyd. Olomouc, 2010. s. 19.

své výšce, váze nebo věku. V tomto malém množství lež není až tak škodlivá, i když realita později vyplyne na povrch.¹⁰

Horší příklad catfishingu je vytvoření identity, která neodpovídá reálné osobě. Jedná se o odcizení dat, nejčastěji fotografie, informace o bydlišti nebo jiné osobní údaje, které náleží někomu jinému. Na základě těchto informací se osoba stane důvěryhodnou pro seznámení nebo navázání jakéhokoliv kontaktu s cílenou osobou. Osoba chce z nějakého nečestného důvodu skrývat svou pravou identitu. Těmto lidem se říká catfish, což v doslovném překladu znamená sumec. Důvodů těchto podvodných jednání může být mnoho. Útočník může chtít danou osobu pouze poškodit, sociálně zničit nebo zde mohou být daleko závažnější záměry. V mnoha případech za vylákáním dítěte nebo dospělé osoby na schůzku může stát i agresivní, až násilný záměr. I tuto metodu může kyberstalker použít, aby se dostal blíže ke své oběti.¹¹

¹⁰ FIELDINGOVÁ O., *Digitální Detox: Zbavte se závislosti na mobilu a internetu*. Brno, 2018. s. 73.

¹¹ ŠVESTKOVÁ R., SOLDÁN L., ŘEHKA M. *Kyberšikana*. České Budějovice, 2019. s. 15.

4 Domácí násilí

Domácí násilí je se stalkingem úzce spjato. V tomto případě je stalking jenom druhá část hrůzy, kterou oběť prožívala již dříve pouze za zavřenými dveřmi svého bydlení. Až padesát procent stalkerů jsou bývalí partneři oběti. Dvě ze tří domácích hádek končí pro ženu zraněním, ať už pohmožděninou nebo zlomeninou. Domácí násilí má také velký tlak na psychiku oběti, která má strach z pachatele, deprese a problém ji dělají běžné věci, jako zvládání každodenních povinností. Součástí domácího násilí je také finanční újma, zde se oběť vzdá svého obydlí za účelem od násilníka utéct nebo se vzdálit od jeho tlaku, zřekne se alimentů či jiného finančního vyrovnání, aby se nemusela s násilníkem setkat. Domácí násilí se bohužel netýká pouze dospělých lidí, jsou zde oběti také z řad mládeže. I v případě, kdy děti nejsou fyzicky týrány nebo psychicky šikanovány, se na nich podepisuje násilí a psychické týrání jejich matky. V dětech se může vyvinout agresivita, deprese nebo porucha pozornosti. V některých případech přesně tyto děti buď vyhledávají agresivní partnery, nebo se ke svým partnerům chovají agresivně.

Klasických frází, které obhajují násilníky a dávají obětem pocit viny, je mnoho. Mezi nejčastější patří:

- Násilí se vyskytuje pouze v sociálně slabších a nevzdělaných rodinách.
- Násilí je pácháno pouze výjimečně.
- Za násilí, které je pácháno v opilosti, pachatel nenese vinu.
- Násilí oběť vyprovokovala.¹²

Na základě těchto názorů veřejnosti se oběť dostává do situace, kdy se za násilí stydí a bojí se svěřit svému okolí. Násilník má poté pocit, že je jeho chování v pořádku, protože veřejnost jeho činy chápe.¹³

Domácí násilí začíná obrovskou posedlostí násilníka, který má potřebu svou oběť kontrolovat. Na začátku se tato posedlost jeví nevinně, kdy násilník kontroluje kalendář své oběti. Má potřebu znát všechny detaily z celého dne, kdy a kde byla oběť, s kým byla a v kolik se vrátila domů. Jakmile se důvěra prohlubuje, má agresor tendenci ničit oběti všechny její vztahy s blízkými. Agresor má potřebu vše špatné a nepovedené házet

¹² BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 10-17.

¹³ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 22.

na oběť, a stavět ji tak do začarovaného koloběhu zoufalství. Následně se z jednoho napadení stane každodenní rutina, kde je oběť ohrožena na zdraví a životě. Od malých urážek to pokračuje k psychickému týrání a snižování lidské důstojnosti.¹⁴

4.1 Druhy domácího násilí

4.1.1 Psychické násilí

Tento druh násilí se může vyskytovat samostatně, ale ve většině případů je pouze součástí fyzického nebo sexuálního násilí.

Za psychické násilí je považováno:

- Ponižování oběti (oběť cítí pocit studu).
- Nadávání oběti (agresor svou oběť úmyslně urážlivě oslovuje).
- Urážení oběti (urážení jejího vzhledu či inteligence).
- Omezování oběti (zakazování volného pohybu, izolace od rodiny a přátel).
- Vyhrožování oběti (oběť má pocit strachu o svůj život nebo zdraví, nebo o život či zdraví svých blízkých).
- Zastrasování oběti.¹⁵

4.1.2 Fyzické násilí

Do této kategorie patří všechny fyzické tresty. Veškeré chování jenž oběti ubližuje na zdraví či životě:

- Pohlavek.
- Kopání.
- Škracení.
- Řezání.
- Odpírání základních potřeb (spánku, jídla, hygieny).¹⁶
- Napadení se zbraní.¹⁷

¹⁴ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 37-39.

¹⁵ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 41.

¹⁶ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 41.

4.1.3 Sexuální násilí

Za sexuální násilí je považováno, pokud oběť nesouhlasí se sexuálním stykem a je sexuální styk ze strany násilníka vynucen. Agresor je přesvědčen, že má na sexuální styk se svou obětí právo, kdykoliv a kdekoliv se mu zachce.

Příklady tohoto druhu násilí:

- Nucení sledování pornofilmu.
- Nucení sexuálních praktik, které nejsou oběti příjemné.
- Vynucení si samotného sexuálního styku.
- Znásilnění.¹⁸

4.1.4 Ekonomické násilí

Toto násilí se také jinak nazývá finanční. Zde je oběť finančně závislá na násilníkovi z těchto důvodů:

- Oběť se musí prosit o peníze.
- Oběti je zakázáno si finanční prostředky obstarat sama.
- Oběti je zabráněno svobodně rozhodnout o svých výdělích.¹⁹

¹⁷ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 41.

¹⁸ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 41.

¹⁹ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 42.

5 Typologie stalkerů

V mnoha filmech, seriálech nebo detektivkách má stalker jednotný profil. Pachatele propagují jako nemocného člověka, který trpí nějakými bludy nebo je psychopat. Tento jednotný a výrazný profil bohužel neodpovídá ani zdaleka realitě.²⁰

Rozpoznat stalkera od obyčejného člověka může být velice složité. Stalker se může jevit jako normální člověk, který má své koníčky, rodinu a přátele. Okruh jeho nejbližších nemusí vědět či tušit, že obtěžuje nebo pronásleduje jinou osobu. Nejčastěji je stalkerem bývalý partner. Také je větší pravděpodobnost, že stalker je muž.

Vztah pachatele se svou obětí se může rozdělit do těchto typů:

- Oběť agresora osobně zná a ví, že ji pronásleduje.
- Oběť agresora osobně zná, ale neví, že ji pronásleduje.
- Oběť agresora osobně nezná (např. kyberstalker).²¹

Níže je rozebrána základní typologie stalkerů, která se dělí podle jejich motivace k pronásledování.

5.1 Bývalý partner

V polovině případů pronásledování se jedná o ex-partnerský stalking. Jde se o velice nebezpečnou podobu pronásledování, protože bývalý partner o oběti zná mnoho informací, ke kterým by se cizí člověk měl potíže dostat. Dále dle studií jsou bývalí partneři daleko agresivnější od ostatních stalkerů. Pachatel se uchýlí k pronásledování posléze, kdy oběť vztah ukončí. Stalker nechce přijmout konec jejich vztahu, probouzí se v něm pocit ztráty, hněvu, frustrace a žárlivosti. Tyto pocity se zesílí ve chvíli, kdy se oběti daří, nebo si najde jiného partnera. Agresor má potřebu se oběti mstít či ji získat zpět za každou cenu. V případě, že se mu to nedaří, cítí se ponížen a ublížen.²²

²⁰ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 50.

²¹ KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 4.

²² KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 5.

5.2 Uctívač

V tomto případě se jedná o druh stalkera, který svou oběť zbožňuje, touží po její přízni a vztahu s ní. Pachatel věří, že si lásku od své oběti zaslouží, že mu náleží a žárlí, pokud má jeho vysněná osoba jiný vztah. Jakýkoliv kontakt či reakce oběti pobudí pronásledovatele k dalšímu jednání a prohlubuje tak jeho city nebo naději, že by mohli spolu tvořit pár. Pokud je uctívač odmítnutý, změní se jeho chování rapidně k horšímu. Oběti je posléze vyhrožováno, škozeno a někdy se pachatel neštítí použít i násilí, aby oběť přistoupila na jeho představu spokojené a šťastné lásky. Mezi tento typ stalkera také spadají pronásledovatelé celebrit.²³

5.3 Neobratný nápadník

Tak se označují lidé, kteří nejsou schopni se seznámit klasickým způsobem. Pachatel touží po jakémkoliv kontaktu se svou vysněnou obětí, ale nedokáže na základě špatné komunikační a sociální zručnosti tento kontakt zahájit. Stalker je přesvědčen, že po fyzické stránce je dokonalý a neodolatelný. Ve většině případů pachatel trpí nějakou psychickou poruchou, postrádá empatii, nahléd na vlastní chování a nedokáže se vžít do pocitů oběti. Pronásledování neobratného nápadníka nemá dlouhodobé trvání, na rozdíl od jiných typů. Také se většinou neobrádí na fyzické násilí či výhrůžky.²⁴

5.4 Ublížený pronásledovatel

Do této kategorie řadíme pomstychtivého stalkera, který svou oběť pronásleduje na základě vymyšlené nebo reálné újmy, které mu ze strany oběti byla způsobena. Jeho jediným cílem je, se oběti pomstít a dokáže být velice neúnavný. Většinou jeho útoky spočívají ve slovním zastrašování, vyhrožování fyzického násilí, poškozování majetku oběti nebo vykrádáním jejího obydlí. Ve skutečnosti pachatel končí pouze u psychického nátlaku a možnost fyzického násilí je v tomto případě minimální.¹⁴

²³ KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 5.

²⁴ KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 6.

5.5 Sexuální útočník

Do tohoto typu stalkerů spadají sexuální devianti s nízkým inteligenčním kvocieniem. Jejich cílem je ovládnutí oběti. Útočník pocitu uspokojení dosáhne pouze při agresivním útoku na oběť za účelem ji sexuálně napadnout. Mezi další znaky sexuálního útočníka spadají sadismus, masochismus, exbicionismus, neslušné telefonáty a voyerství.²⁵

5.6 Poblouzněný milovník

Stalker je do své oběti bezmezně zamilován a je přesvědčen, že oběť jeho city opětuje. Nerespektuje žádné právní ani policejní nařízení. V tomto případě se musí pachatel podrobit psychologické pomoci, jinak by ve stalkingu pokračoval dále.²⁶

5.7 Kyberstalker

V tomto případě je pachatelův hlavní nástroj internet. Využívá různé sociální sítě ke kontaktování oběti, zejména pod falešnou identitou. Kyberstalker svou oběť nikdy nekontaktuje fyzicky, jeho útok spočívá pouze v kybersvětě.²⁷

U všech výše uvedených typů může být stalker zároveň i kyberstalkerem.

²⁵ KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 6.

²⁶ KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 7.

²⁷ KOPECKÝ K., KREJČÍ V. *Rizika virtuální komunikace (příručka pro učitele a rodiče)*. 1. vyd. Olomouc, 2010. s. 27.

6 Oběti stalkingu

6.1 Charakteristika oběti

Oběti nebezpečného pronásledování nemají jednotný profil, nezáleží zde na pohlaví, věku a sociálním postavení oběti. Dle dostupných informací jsou nejčastěji pronásledované ženy, ve většině případů bez partnera.²⁸

6.2 Dopad stalkingu na oběť

Dlouhodobé pronásledování má na oběť vliv nervozity. Oběť nemůže v noci poklidně spát, může mít zdravotní potíže s přijímáním potravy a převážně trpí nočními můrami a depresí. Neustále má pocit strachu, pocit, že ji někdo pronásleduje a obavy o svůj život a svých příbuzných. Stalking nemá pouze psychický a fyzický dopad na oběť. Mezi další dopady se také řadí sociální a finanční, jelikož se oběť straní svého okolí a není schopna fungovat v normálním životě, natož v pracovním nasazení. Na základě toho mnoho obětí stalkingu přicházejí o svou práci.

Obtěžování ze strany stalkera nemá negativní vliv pouze na oběť samotou, ale také na její blízké okolí, jako je přítel či přítelkyně, rodina nebo kamarádi. Zoufalá oběť pro svůj klid a soukromí je schopna se přestěhovat, změnit si telefonní číslo, dokonce i vizáž, proto se vztahy, které do této doby vedla, zničí z toho důvodu, že v nich není schopna sama pokračovat.²⁹

6.3 Následek stalkingu

Mezi typické následky nebezpečného pronásledování spadají poruchy osobnosti a deprese, nutkání se sebepoškozovat a hysterie. Nejčastější následky stalkingu dle výzkumu se objevují tři druhy.

²⁸ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 52.

²⁹ BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. s. 52-53.

První druh je znovuprožívání, kdy oběť vzpomíná na stresující zážitky, které se neustále opakují. Dále oběť, i po uzavření případu, má fyzické reakce při kontaktu s motivy, které připomínají stalking a prožívá noční můry, které mají opakující tendenci.

Za druhé je vyhýbání se. Oběť má pocit, že je její budoucnost omezená či narušená. Vyhýbá se místům, lidem i situacím, které má spojené se stalkingem nebo ji stalking připomínají. Vzdává se všech aktivit, které pro ni dříve byly denní rutinou. Nedokáže navázat kontakt s osobami, se kterými měla předtím jakýkoliv vztah. Oběť odmítá rozhovory a vyjadřování se ke stalkerovi.

Třetí a poslední typ je hypervigilance, neboli nadměrná koncentrace pozornosti. Oběť má podrážděné až afektované reakce, jednodušeji se vyleká a trpí špatným spánkem.³⁰

6.4 Falešné oběti stalkingu

Od doby, kdy stalking vstoupil do trestního zákona, se začaly objevovat i případy, kdy se nepravá oběť začala prezentovat jako pravá oběť stalkingu. Rozeznat skutečný stalking od falešného je v dnešní době složitější, ale ne nemožné.³¹

Důvody ze kterých může falešná oběť tak konat:

- Touha po pozornosti okolí.
- Vzbudit lítost pro svůj prospěch.
- Oběť trpí nějakou psychickou poruchou nebo bludy.
- Oběť jedná pouze z pomsty k falešně obviněnému.
- Vidina získání materiální či finanční výhody.
- Jedná se o skutečného pachatele, který se vydává za falešnou oběť.
- Jedná se o bývalé oběti stalkingu.³²

³⁰ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 82-87.

³¹ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 102.

³² ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 102-105.

At' už si to tyto oběti uvědomují nebo neuvědomují, mohou způsobit několik komplikací a problémů, jak sobě, tak svému okolí nebo i lidem, kteří se těm skutečným obětem snaží pomoci. Jejich chování vede k podryvání věrohodnosti skutečným obětem nebezpečného pronásledování, také nepříjemné podezřívání křivě obviněných osob. Těmto osobám vysvětlování jejich nevinu způsobuje psychické až fyzické následky nebo komplikace v práci či v rodině a partnerském vztahu. Je tu také zbytečně využita pomoc pro falešnou oběť. Falešně obviněná osoba může být kdokoliv. V některých případech to jsou veřejně známé osobnosti, v tomto případě se snaží falešná oběť zviditelnit v očích veřejnosti nebo prahne po pozornosti ze strany obviněné osoby. Obviněná osoba může být pro falešnou oběť známá i neznámá, záleží na motivu jejího chování.³³

³³ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 102-110.

7 Posouzení nebezpečnosti stalkingu

Nebezpečné pronásledování se posuzuje podle získaných informací a následně se vyhodnocuje jeho nebezpečnost vůči oběti. Mezi první informace patří výpověď oběti. U ní je potřeba rozdělit její výklad od skutečných událostí. Osoba, která rozděluje tyto informace, musí být objektivní a také musí rozpoznat skutečné oběti od falešných. Při posuzování nebezpečnosti pronásledování jsou důležité čtyři druhy informací. Informace o stalkerovi, o oběti, situační faktory a dynamika průběhu pronásledování.³⁴

Mezi první druh informací patří informace o stalkerovi. O něm je potřeba rozpoznat jeho chování, osobnost a o jaký typ stalkingu se jedná. V tomto případě jsou důležité dva faktory. První faktor je, zda má nebo nemá stalking stupňující chování. Druhý faktor je dlouhodobost, jak dlouho je oběť pronásledována. Záleží zda stalker znovuobnovil své pronásledování, když se zdálo, že své obtěžování již ukončil. Přihlíží se i k intenzitě obtěžování oběti.³⁵

Pro posouzení nebezpečnosti stalkingu je důležitý profil oběti, kde hraje roli profesní status oběti, věk, pohlaví a pravděpodobnost oběti se bránit stalkerovi. Na základě těchto informací se dá posoudit profil pachatele. Například celebrity a jiné veřejně známé osobnosti, jsou ohroženější skupinou stalkingem, oproti lidem, kteří se veřejnosti straní.³⁶

K situačním faktorům se řadí mnoho okolností okolo pachatele a oběti, je důležité jaký vztah spolu mezi s sebou měli nebo mají. Dále vzdálenost a okolnosti, které je od sebe dělí, popřípadě finanční zázemí a společenský status.³⁷

Dynamika průběhu pronásledování se posuzuje podle impulzu, který pachatele vede k silnějšímu pronásledování. Tento impulz nemusí vždy pachatele vést k silnějšímu pronásledování, protože tu převážně hraje velkou roli jeho charakter, povaha a motiv stalkingu.³⁸

³⁴ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 97.

³⁵ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 97-99.

³⁶ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 100.

³⁷ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 101.

³⁸ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 101-102.

8 Tresty za stalking

Stále je mnoho nepřesností, co se týče nebezpečného pronásledování. Jedna z nich je dlouhodobost pronásledování. V trestním zákoníku je uvedeno, že oběť musí být dlouhodobě pronásledována. Některý typ pronásledování může být pro oběť velice nepříjemný a nebezpečný, že snesitelnost stalkingu může být obtížná již po jednom týdnu obtěžování.

Pro obvinění pachatele z trestného činu musí být splněny tři body:

- Musí být očividné, že pachatel činí proti vůli oběti.
- Pronásledování musí být usilovné.
- Pronásledování musí být dlouhodobé (minimálně 4 týdny).³⁹

Doslovné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník § 354, kde je uvedeno nebezpečné pronásledování, je citováno níže:

„§ 354 Nebezpečné pronásledování

(1) Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že

- a) vyhrožuje jeho ublížením na zdraví nebo jinou újmou jemu nebo jeho osobám blízkým,*
- b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje,*
- c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,*
- d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo*
- e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,*

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví, nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) vůči dítěti nebo těhotné ženě,*

³⁹ KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. s. 11.

- b) *se zbraní, nebo*
- c) *nejméně se dvěma osobami.*“⁴⁰

S nebezpečným pronásledováním je také úzce spjato nebezpečné vyhrožování, které je neodmyslitelnou součástí stalkingu a kyberstalkingu.

Níže je doslovně citován zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník § 353, kde je uvedeno nebezpečné vyhrožování:

„§ 353 Nebezpečné vyhrožování

(1) Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) *jako člen organizované skupiny,*
- b) *vůči dítěti nebo těhotné ženě,*
- c) *se zbraní,*
- d) *na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo*
- e) *na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývajícího z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.*“⁴¹

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů. Česká republika. 2009, částka 11, s. 146-147.*

⁴¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů. Česká republika. 2009, částka 11, s. 146.*

9 Prevence a ochrana proti stalkingu

Stalkerovi nelze zabránit, aby si oběť vyhlédl. Neexistuje zřejmý návod pro člověka, aby se nestal obětí nebezpečného pronásledování. Pokud se již tak stane, tak existuje pár doporučení, jak omezit či zabránit pachateli pokračovat v pronásledování a obtěžování.

42

9.1 Ignorovat

Ignorování všech kontaktu ze strany stalkera. V první řadě musí oběť dát zřetelně najevo stalkerovi, že o jeho kontaktování nemá zájem a že jí je tento kontakt velice nepříjemný. Posléze vytrvat a nenavázat zpět kontakt, neodpovídat na zprávy, nezvedat hovory a nereagovat na dopisy či dárky. V případě, že oběť nevydrží nátlak a odpoví, či jinak bude reagovat na obtěžování, ať už negativně nebo pozitivně, poslouží tato reakce jako povzbuzení pro pronásledovatele a stalking může započat znovu od začátku.

9.2 Omezit setkání

Omezení osobního setkání se stalkerem. V tomto případě si oběť může připadat diskriminovaná a nezáhodněná, přece jenom nic špatného neudělala a nevidí důvod, proč se omezovat ve svém životě. Oběť má pod 100% kontrolou jen svůj život a aby bylo nebezpečné pronásledování ukončeno, musí se bohužel v těchto směrech omezit. Změnit své oblíbená místa, koníčky, restaurace či knihovny. Chodit domů jinou trasou nebo v odlišný čas. Když stalker nebude schopen na základě změny svou oběť pronásledovat, je tu možnost vypršení jeho touhy po oběti a jeho posedlosti její přítomnosti.⁴³

⁴² ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 89.

⁴³ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 89-90.

9.3 Dokumentovat

Je doporučeno všechno obtěžování či pronásledování dokumentovat. Když oběť obdrží nevhodnou až vulgární zprávu, má tendenci ji zničit, to je ale špatný přístup, bez důkazu totiž není trestný čin. Oběť by měla všechny zprávy, volání nebo další pokusy o nevyžádaný kontakt, dokumentovat a posléze uchovávat. Tyto dokumenty poslouží v budoucím právním postupu jako důkazy ve prospěch oběti.

9.4 Zveřejnit

Pro ochranu proti stalkingu se obětem radí stalking zveřejnit, a tak varovat své okolí před nebezpečím, které jim hrozí a také hrozí lidem kolem nich. Za stalking se člověk nemůže stydět, protože není jeho vinou, že je pronásledován. V případě, zveřejnění nebezpečného pronásledování, je na základě informovanosti okolí zvýšená bezpečnost a ochrana oběti. Také pachatel bude mít těžší okolí zmanipulovat ve svůj prospěch.

9.5 Vyhledat pomoc

Když oběť své trable sdělí rodině nebo kamarádům, vznik podpory z jejich strany je zaručen. Rodina a kamarádi oběti nabídnou pomocnou ruku a ta se bude cítit sebejistě v dalším kroku odmítání stalkera. Oběť bude ujištěna, že vina není na její straně. Také bude mít osobu, se kterou může obtěžování sdílet a která jí bude podporou při čtení nevhodných zpráv nebo při jiných nepříjemných situacích.⁴⁴

⁴⁴ ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 89-90.

10 Skutečné příběhy

V této kapitole budou uvedeny skutečné případy stalkingu, které se odehrály v České republice. Tyto případy mají velký dopad na oběť, proto každá oběť nebezpečného pronásledování by měla okamžitě vyhledat pomoc a svůj příběh by měla sdělit na nejbližším oddělení Policie České republiky nebo vyhledat pomoc na internetových portálech, které jsou pro tyto případy zaměřené, jako Bílý kruh bezpečí, jenž disponuje nonstop linkou pomoci nebo portál E-bezpečí.

10.1 Dvě pachatelky

Příběh se odehrál roku 2003 v Mostě. Jedná se o velice výjimečný případ, protože jsou zde dvě pachatelky - ženy, matka Eva K. s dcerou Barborou. Obě ženy svou oběť Tomáše Kočího pronásledovaly celých deset let. Dcera Barbora byla Tomášova spolužačka ze střední školy. Její posedlost Tomášem nastala tehdy, když se jí Tomáš zastal na maturitním večírku. Pachatelky sledovaly Tomáše každý den ve škole nebo před domem. Když se Tomáš odstěhoval do Prahy za studiem, očekával, že stalking jeho obdivovatelky s její maminkou skončí, bohužel se tak nestalo. Ženy neváhaly a následovaly Tomáše až ke kolejím vysoké školy, kde přespávaly ve křoví. Dvojice pachatelek se neštítala ani obtěžovat jeho přítelkyni za cílem rozvrátit jejich vztah. V roce 2011 byl ženám soudně nařízen zákaz přiblížení, který byl bohužel nedostatečný, ženy zákaz porušily v ten samý den. Pachatelkám hrozilo odnětí svobody až na tři roky, ale soud nakonec poslal matku do psychiatrické léčebny na dva roky a její dcera byla léčena ambulantně. Znalci potvrdili, že matka Eva K. má na dceru manipulativní vliv a proto se soud rozhodl matku s dcerou rozdělit. Momentálně je matka Eva K. od roku 2015 na svobodě a léčí se ambulantně.⁴⁵

10.2 Schizofrenik Jan

Tento případ se bude zabývat schizofrenikem Janem V., který si za svou oběť vybral Hanu. Stalker svou vysněnou lásku obtěžuje již osm let. Hana svého

⁴⁵ IDNES.CZ. Jak žije nejznámější česká oběť stalkingu: tisíce textovek i nechtěné dary. [online]. [cit. 2012-07-25]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-s-obeti-stalkingu.A120725_151733_domaci_jw>.

pronásledovatele poznala na diskotéce, kde s ním prohodila pouze pár vět, od té doby nastal nekonečný maraton stalkingu. Pouze během dva a půl roku, dokázal stalker Haně poslat přes 7000 zpráv, které buď obsahovaly sexuálně urážlivá videa nebo výhrůžky smrtí, či újmě na zdraví. Na základě toho se soud rozhodl poslat Jana na léčení do psychiatrické léčebny. Navzdory tomu, že pachatel strávil několik let v léčebně, dnes je situace úplně stejná jako před nástupem do léčení. Denně Hana dostává několik nevyžádaných zpráv, e-mailů, či dárků (notebook zasypaný kondomy). Obtěžuje ji v práci, zjišťuje si o ni informace od blízkých, kamarádů nebo kolegů. Hana se snažila před Janem utéct i do zahraničí, kde strávila dohromady čtyři roky, bohužel i tam byla obtěžována. „*Napsal mi, že by bylo lepší mě zabít nebo znásilnit. Bojím se, že nemoc bude mít progres a nějaký hlas mu našeptá, aby mi ublížil*“ popsala oběť. Bohužel Jan V., trpí schizofrenií, proto jej nelze trestně stíhat.⁴⁶

10.3 Neopětovaná láska na letišti

Petr H. si již od roku 2007 odpykává svůj patnáctiletý trest za brutální vraždu. V roce 2005 Petr nastoupil do pražského letiště v Malešicích na pracovní pozici odbavování cestujících. Zde Petr potkal a následně se seznámil s Michaelou. Michaela M., za dobrým účelem zapadnutí do kolektivu, pozvala Petra na výlet s ostatními kolegy. V tom okamžiku se v muži probudila touha po její přízni a začal Michaelu pronásledovat. Ze strachu o svůj život Michaela přespávala u známých a tajila svůj pracovní rozpis služeb, aby zabránila osobnímu kontaktu s Petrem. Po dvou letech pronásledování Michaele došla trpělivost a vše nahlásila, stalker dostal 200 hodin veřejně prospěšných prací, na které nenastoupil. Na základě toho mu bylo soudem vyměřeno odnětí svobody na 125 dní. Než stihl Petr nastoupit do výkonu trestu v roce 2007, ubil svou oběť větví u vchodu do jejího domu, kde ji nalezla její matka. Posléze se k činu sám přiznal na policii.⁴⁷

⁴⁶ IROZHLAS.CZ. Ženu kvůli neopětované lásce pronásleduje osm let. Teď soud rozhodl, že stalker musí do léčebny. [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/stalker-jan-v-hana-soud-pronasledovani-psychiatricka-lecebna_1904010555_ogo>.

⁴⁷ ČT24. Za brutální vraždu kolegyně půjde muž do vězení téměř na 15 let. [online]. [cit. 2008-05-20]. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1454121-za-brutalni-vrazdu-kolegyně-pujde-muz-do-vezeni-temer-na-15-let>>.

11 Statistiky

Uvedená data jsou veřejně dostupná na internetových stránkách Policie České republiky v kategorii informační servis, dále statistiky. Rozděleny jsou podle roku, měsíce a krajů. Informace jsou každý měsíc aktualizovány.

Pro podrobnější statistiku byla oslovena organizace Bílý kruh bezpečí prostřednictvím e-mailu, který je uveden na jejich internetových stránkách. Bílý kruh bezpečí se zaměřuje na pomoc obětem kriminality a domácího násilí. Disponuje bezplatnou nonstop linkou a poradnou.

Níže budou uvedeny statistiky a pro přehlednost rozděleny pomocí tabulek. Tabulky jsou rozděleny podle let a výsledně mezi sebou porovnány.

11.1 Policie České republiky

11.1.1 Rok 2018

V tabulce je uveden celkový počet nahlášených případů na policii z celé České republiky. Následně bude rozdělena podle nahlášených případů z jednotlivých krajů.

Tab. č. 1: Nahlášené případy za rok 2018 ⁴⁸

Trestný čin	Celkem nahlášených případů
Nebezpečné vyhrožování	1 884
Nebezpečné pronásledování	363

Rozdělení nahlášených případů podle jednotlivých krajů:

- Praha – nebezpečné vyhrožování: 176, nebezpečné pronásledování: 50.
- Středočeský kraj – nebezpečné vyhrožování: 244, nebezpečné pronásledování: 39.

⁴⁸ Statistické přehledy kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z informačního servisu Policie České republiky.

- Jihočeský kraj – nebezpečné vyhrožování: 183, nebezpečné pronásledování: 42.
- Plzeňský kraj – nebezpečné vyhrožování: 110, nebezpečné pronásledování: 11.
- Ústecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 191, nebezpečné pronásledování: 35.
- Královéhradecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 97, nebezpečné pronásledování: 20.
- Jihomoravský kraj – nebezpečné vyhrožování: 171, nebezpečné pronásledování: 40.
- Moravskoslezský kraj – nebezpečné vyhrožování: 202, nebezpečné pronásledování: 39.
- Olomoucký kraj – nebezpečné vyhrožování: 118, nebezpečné pronásledování: 18.
- Zlínský kraj – nebezpečné vyhrožování: 84, nebezpečné pronásledování: 21.
- Vysočina – nebezpečné vyhrožování: 66, nebezpečné pronásledování: 10.
- Pardubický kraj – nebezpečné vyhrožování: 48, nebezpečné pronásledování: 10.
- Liberecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 101, nebezpečné pronásledování: 10.
- Karlovarský kraj – nebezpečné vyhrožování: 93, nebezpečné pronásledování: 18.

11.1.2 Rok 2019

Níže je opět uvedena tabulka s celkovým shrnutím nahlášených případů nebezpečného pronásledování a nebezpečného vyhrožování na oddělení Policie České republiky za rok 2019. Posléze podrobnější rozdělení podle krajů.

Tab. č. 2: Nahlášené případy za rok 2019 ⁴⁹

Trestný čin	Celkem nahlášených případů
Nebezpečné vyhrožování	1 891
Nebezpečné pronásledování	358

⁴⁹ Statistické přehledy kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z informačního servisu Policie České republiky.

Rozdělení nahlášených případů podle jednotlivých krajů:

- Praha – nebezpečné vyhrožování: 178, nebezpečné pronásledování: 52.
- Středočeský kraj – nebezpečné vyhrožování: 197, nebezpečné pronásledování: 53.
- Jihočeský kraj – nebezpečné vyhrožování: 173, nebezpečné pronásledování: 26.
- Plzeňský kraj – nebezpečné vyhrožování: 117, nebezpečné pronásledování: 12.
- Ústecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 225, nebezpečné pronásledování: 39.
- Královéhradecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 121, nebezpečné pronásledování: 24.
- Jihomoravský kraj – nebezpečné vyhrožování: 172, nebezpečné pronásledování: 24.
- Moravskoslezský kraj – nebezpečné vyhrožování: 195, nebezpečné pronásledování: 35.
- Olomoucký kraj – nebezpečné vyhrožování: 107, nebezpečné pronásledování: 15.
- Zlínský kraj – nebezpečné vyhrožování: 87, nebezpečné pronásledování: 15.
- Vysočina – nebezpečné vyhrožování: 62, nebezpečné pronásledování: 14.
- Pardubický kraj – nebezpečné vyhrožování: 65, nebezpečné pronásledování: 16.
- Liberecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 125, nebezpečné pronásledování: 22.
- Karlovarský kraj – nebezpečné vyhrožování: 67, nebezpečné pronásledování: 11.

11.1.3 Rok 2020

Níže je uvedena souhrnná tabulka nahlášených případů, poté opět podrobnější rozdělení podle krajů.

Tab. č. 3: Nahlášené případy za rok 2020⁵⁰

Trestný čin	Celkem nahlášených případů
Nebezpečné vyhrožování	1 745
Nebezpečné pronásledování	336

Rozdělení nahlášených případů podle jednotlivých krajů:

- Praha – nebezpečné vyhrožování: 190, nebezpečné pronásledování: 41.
- Středočeský kraj – nebezpečné vyhrožování: 189, nebezpečné pronásledování: 33.
- Jihočeský kraj – nebezpečné vyhrožování: 175, nebezpečné pronásledování: 33.
- Plzeňský kraj – nebezpečné vyhrožování: 130, nebezpečné pronásledování: 18.
- Ústecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 192, nebezpečné pronásledování: 29.
- Královéhradecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 107, nebezpečné pronásledování: 22.
- Jihomoravský kraj – nebezpečné vyhrožování: 151, nebezpečné pronásledování: 35.
- Moravskoslezský kraj – nebezpečné vyhrožování: 165, nebezpečné pronásledování: 41.
- Olomoucký kraj – nebezpečné vyhrožování: 118, nebezpečné pronásledování: 17.
- Zlínský kraj – nebezpečné vyhrožování: 72, nebezpečné pronásledování: 19.
- Vysočina – nebezpečné vyhrožování: 61, nebezpečné pronásledování: 11.
- Pardubický kraj – nebezpečné vyhrožování: 50, nebezpečné pronásledování: 12.
- Liberecký kraj – nebezpečné vyhrožování: 109, nebezpečné pronásledování: 15.
- Karlovarský kraj – nebezpečné vyhrožování: 36, nebezpečné pronásledování: 10.

⁵⁰ Statistické přehledy kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z informačního servisu Policie České republiky.

11.2 Bílý kruh bezpečí

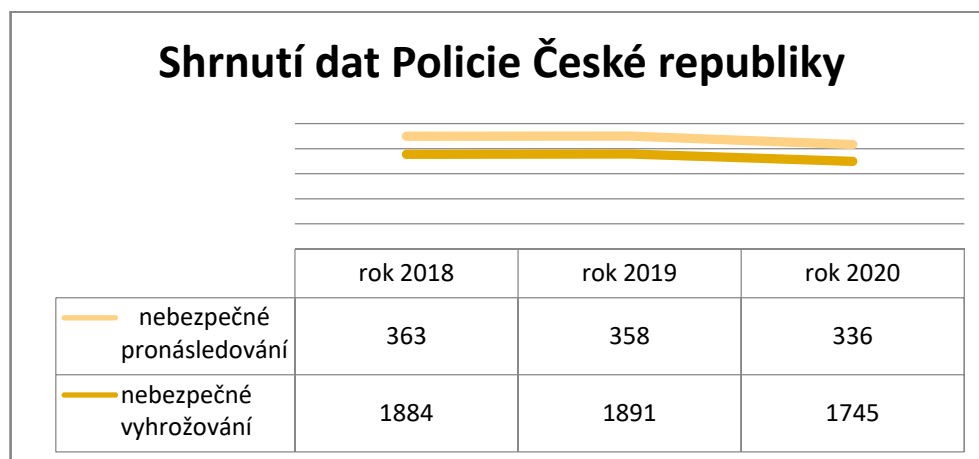
Nahlášené případy, které eviduje organizace Bílý kruh bezpečí. Tabulka níže je rozdělena podle let a druhu trestného činu. Tyto informace jsou v další kapitole porovnány s daty, které eviduje Policie České republiky.

Tab. č. 4: Nahlášené případy organizace Bílý kruh bezpečí ⁵¹

	rok 2018	rok 2019	rok 2020
Nebezpečné vyhrožování	217	259	219
Nebezpečné pronásledování	213	212	205

11.3 Celkové shrnutí

Graf č. 1: Celkové shrnutí dat Policie České republiky ⁵²

Podle grafického znázornění můžeme vidět, že křivka nebezpečného pronásledování má klesající tendenci. Křivka nebezpečného vyhrožování nepatrně vzrostla v roce 2019, v roce 2020 klesla i po úroveň roku 2018, tím pádem má též klesající tendenci.

⁵¹ Statistický přehled kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z organizace Bílý kruh bezpečí, která se zaměřuje na prevenci kriminality a domácího násilí.

⁵² Statistické přehledy kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z informačního servisu Policie České republiky.

Graf č. 2: Celkové shrnutí dat organizace Bílý kruh bezpečí⁵³

Shrnutí dat organizace Bílý kruh bezpečí			
	rok 2018	rok 2019	rok 2020
nebezpečné pronásledování	213	212	205
nebezpečné vyhrožování	217	259	219

Graf nám znázorňuje, že počet řešených případů nebezpečného pronásledování každý rok klesá. Nebezpečné vyhrožování vzrostlo v roce 2019, posléze v roce 2020 kleslo. V porovnání rok 2020 s rokem 2018 je počet řešených případů větší.

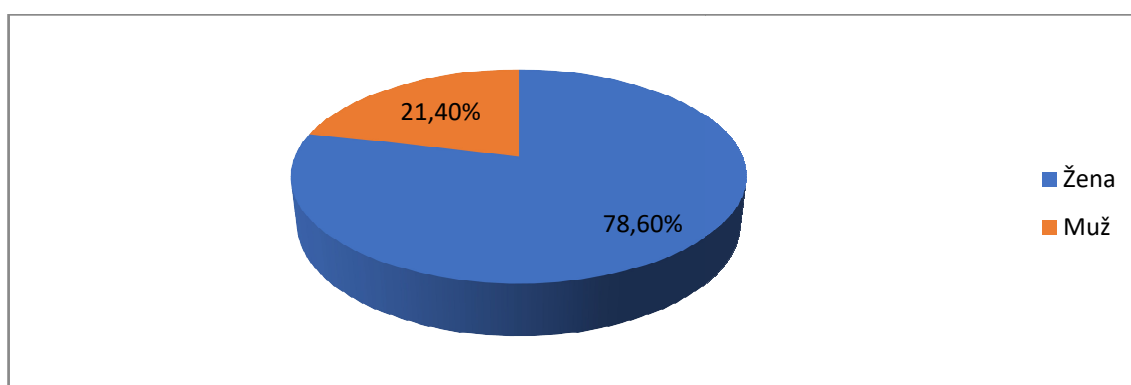
Výsledné shrnutí naznačuje, že počet nahlášených případů, které musí Policie České republiky řešit, má klesající tendenci. Trestných činů nebezpečného pronásledování je rapidně méně oproti činu nebezpečného vyhrožování. Bílý kruh bezpečí má u obou trestných činů podobný počet nahlášených případů. Bohužel nám není známo, kolik případů z organizace Bílý kruh bezpečí, musela řešit Policie České republiky.

⁵³ Statistický přehled kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z organizace Bílý kruh bezpečí, která se zaměřuje na prevenci kriminality a domácího násilí.

12 Dotazníkový výzkum

Dotazník byl vytvořen za účelem sbírání informací o tom, jak jsou občané České republiky obeznámeni s pojmem stalking a kyberstalking. Zda se s tímto trestným činem vědomě či nevědomě setkali, buď na pozici oběti, nebo pachatele. Celkem bylo osloveno 140 respondentů prostřednictvím sociálních sítí. Bylo celkem zodpovězeno 20 otázek, které si níže podrobněji rozebereme a graficky znázorníme.

Graf č. 3: Pohlaví respondentů (Zdroj: Vlastní zpracování)

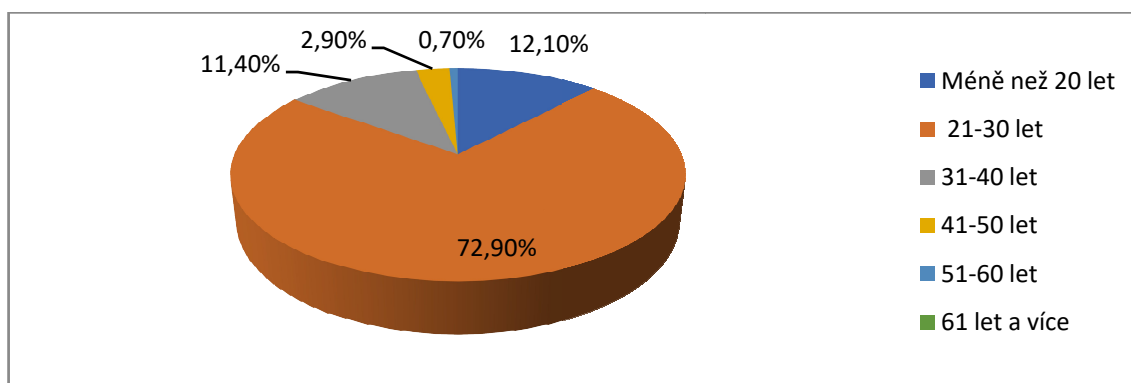

Dle grafu můžeme vidět, že převážné množství hlasujících byly ženy, proto k dalším otázkám budeme přistupovat, že je ve většině odpovídáno ženami. V tomto případě jsme zjistili, že ženy jsou ve většině svolnější k vypracování dotazníku oproti mužům.

Otázka č. 1: **Vaše pohlaví?**

- a) Žena – 110 osob.
- b) Muž – 30 osob.

Graf č. 4: Věk respondentů (Zdroj: Vlastní zpracování)

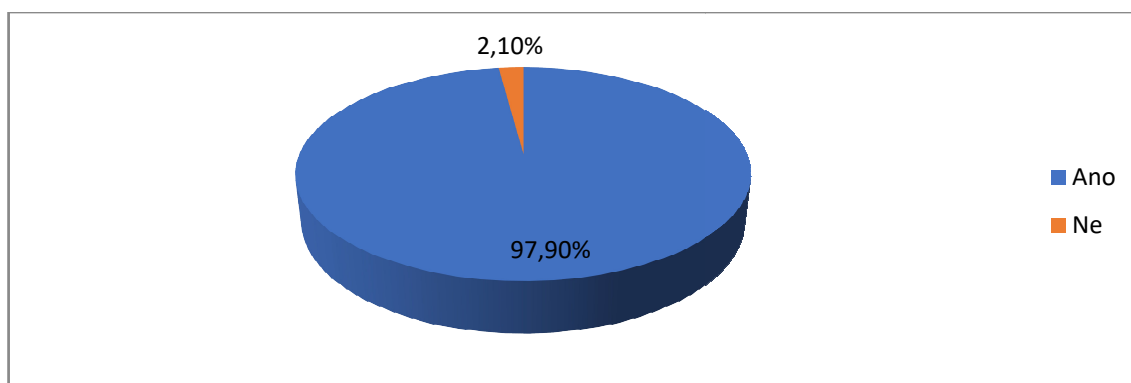

Graf nám znázorňuje věkové kategorie hlasujících. Ve většině dotazník vyplňovali osoby ve věku 21-30 let. Tato kategorie obsahuje skoro 73% dotázaných osob.

Otázka č. 2: Váš věk?

- a) Méně než 20 let – 17 osob.
- b) 21-30 let – 102 osob.
- c) 31-40 let – 16 osob.
- d) 41-50 let – 4 osoby.
- e) 51-60 let – 1 osoba.
- f) 61 let a více – 0 osob.

Graf č. 5: Význam slova stalking a kyberstalking (Zdroj: Vlastní zpracování)

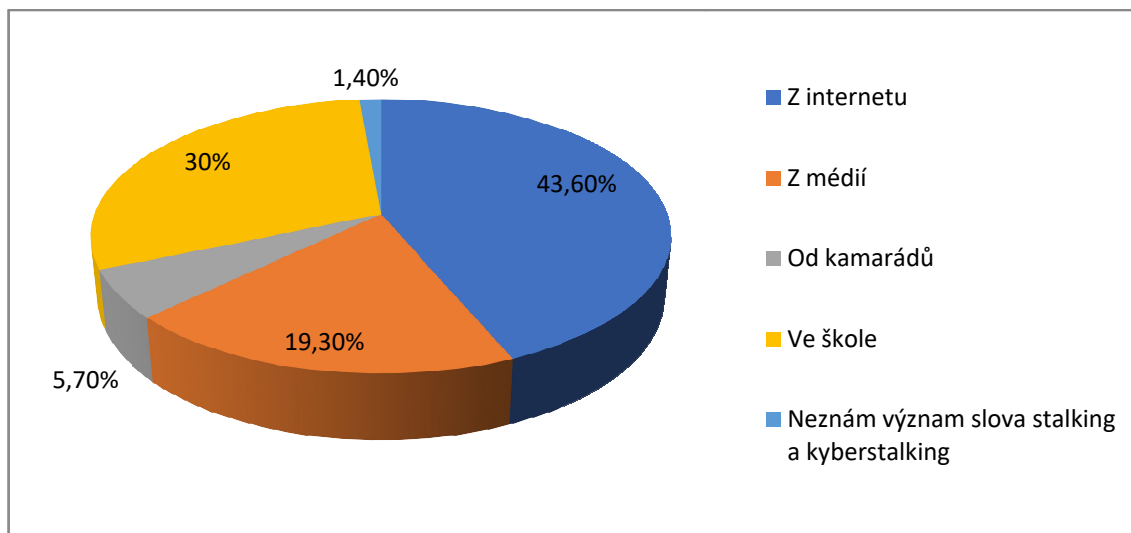

Z výsledného grafu můžeme zjistit, že informovanost občanů České republiky o pojmu stalking a kyberstalking je bezmála stoprocentní. V tomto případě můžeme v dalších otázkách počítat s vědomostí tohoto pojmu a s jeho nebezpečností nejen pro společnost jako celek ale také pro jedince.

Otázka č. 3: **Znáte význam slova stalking a kyberstalking?**

- a) Ano – 137 osob.
- b) Ne – 3 osoby.

Graf č. 6: Zdroj významu pojmu (Zdroj: Vlastní zpracování)

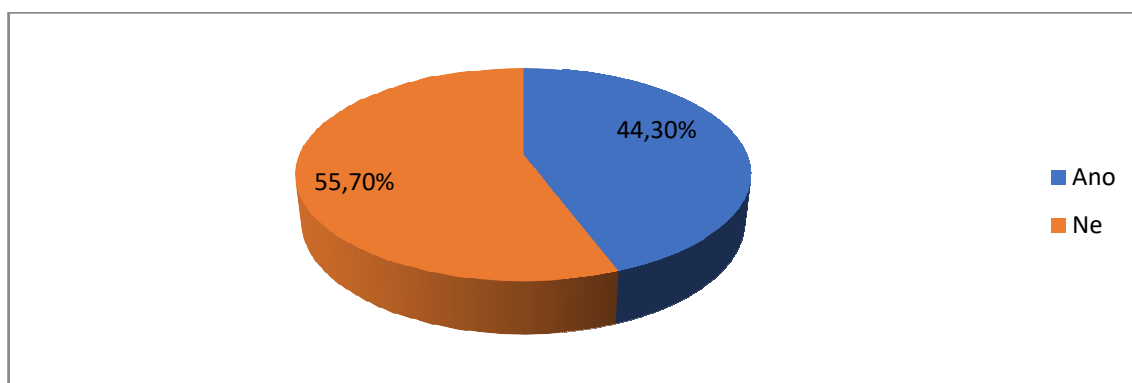

Výsledný graf nám říká, jak se respondenti k vysvětlení pojmu stalking a kyberstalking dopracovali. Skoro polovina osob se o tomto pojmu dozvěděla z internetu a druhá většina ve škole.

Otázka č. 4: **Kde jste se dozvěděli, co význam slova stalking a kyberstalking znamenají?**

- a) Z internetu – 61 osob.
- b) Z médií – 26 osob.
- c) Od kamarádů – 8 osob.
- d) Ve škole – 42 osob.
- e) Neznám význam slova stalking a kyberstalking – 3 osoby.

Graf č. 7: Ex-partnerský stalking (Zdroj: Vlastní zpracování)

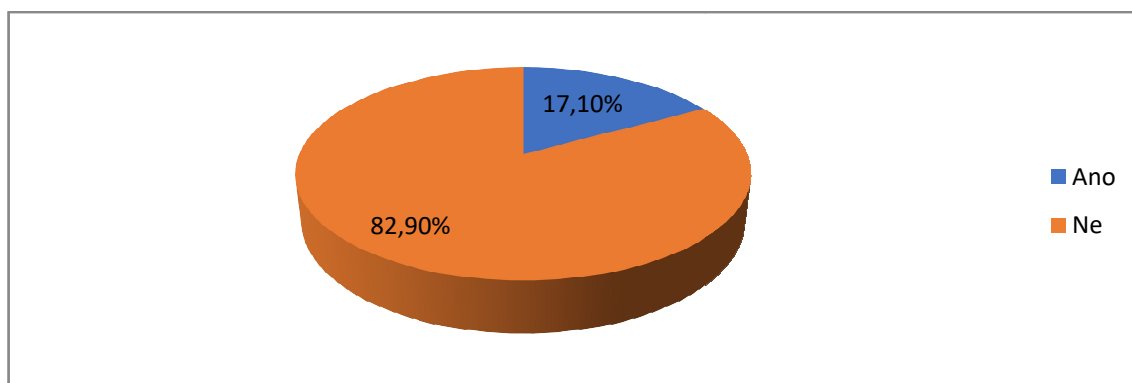

Podle výsledných informací, které jsou graficky znázorněny výše, rozumíme, že skoro polovina dotázaných osob se setkala ve svém okolí s ex-partnerským stalkingem, který se řadí mezi více nebezpečný druh stalkingu.

Otázka č. 5: Setkal/a jste se někdy ve svém okolí s jevem ex-partnerského stalkingu (pronásledování)?

- a) Ano – 62 osob.
- b) Ne – 78 osob.

Graf č. 8: Oběť ex-partnerského stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

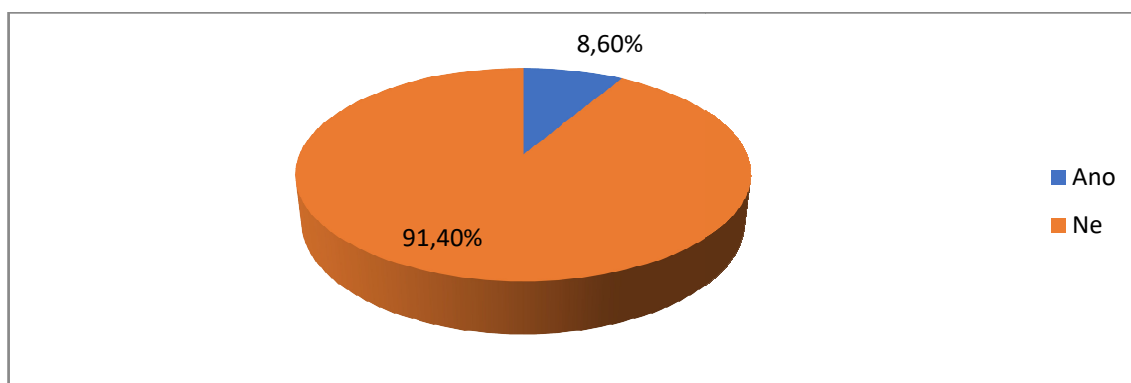

Většina dotázaných osob se nestala obětí ex-partnerského stalkingu.

Otázka č. 6: Byl/a jste přímo obětí ex-partnerského stalkingu?

- a) Ano – 24 osob.
- b) Ne – 116 osob.

Graf č. 9: Pachatel ex-partnerského stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

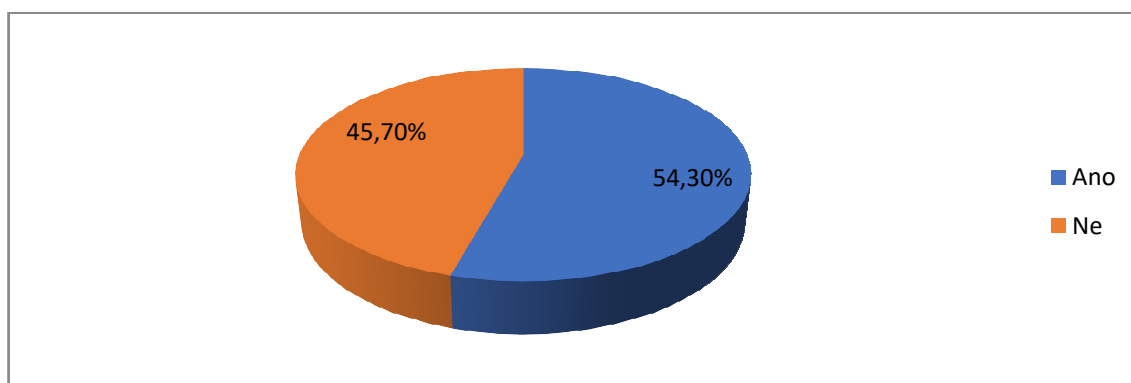

Valná většina hlasujících osob nebyla vědomě či nevědomě pachatelem ex-partnerského stalkingu.

Otázka č. 7: Byl/a jste vědomě/nevědomě pachatelem ex-partnerského stalkingu?

- a) Ano – 12 osob.
- b) Ne – 128 osob.

Graf č. 10: Stalking (Zdroj: Vlastní zpracování)

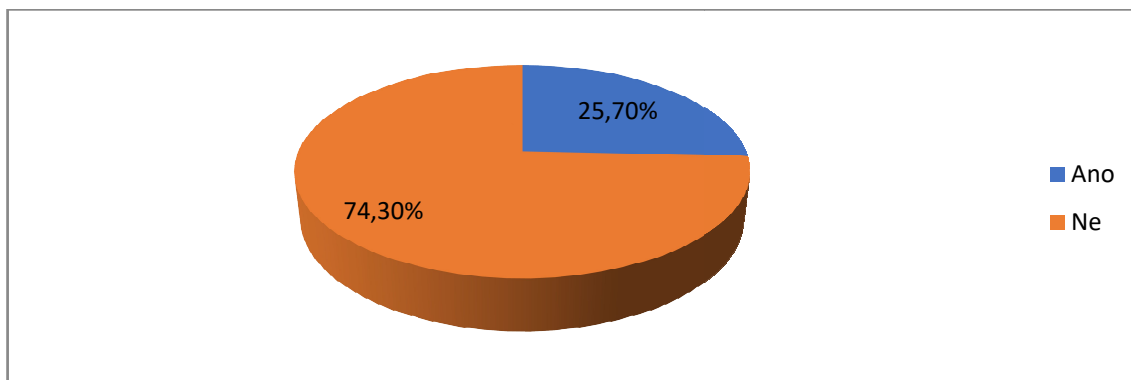

Ze 140 dotázaných osob hlasovalo 76 osob, to je 54,3% lidí, že se setkali ve svém okolí se stalkingem.

Otázka č. 8: Setkal/a jste se někdy ve svém okolí se stalkingem?

- a) Ano – 76 osob.
- b) Ne – 64 osob.

Graf č. 11: Oběť stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

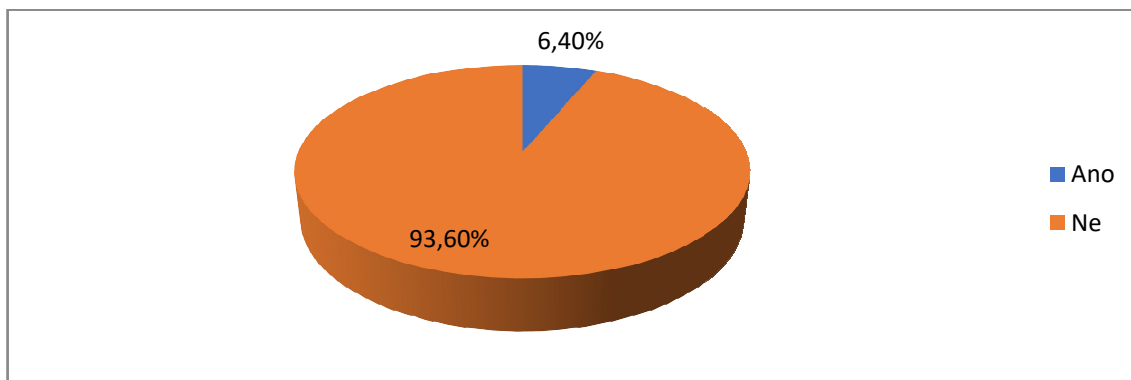

Graf nám zobrazuje, že $\frac{1}{4}$ otázaných osob se stala přímo obětí stalkingu.

Otázka č. 9: **Byl/a jste přímo obětí stalkingu?**

- a) Ano – 36 osob.
- b) Ne – 104 osob.

Graf č. 12: Pachatel stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

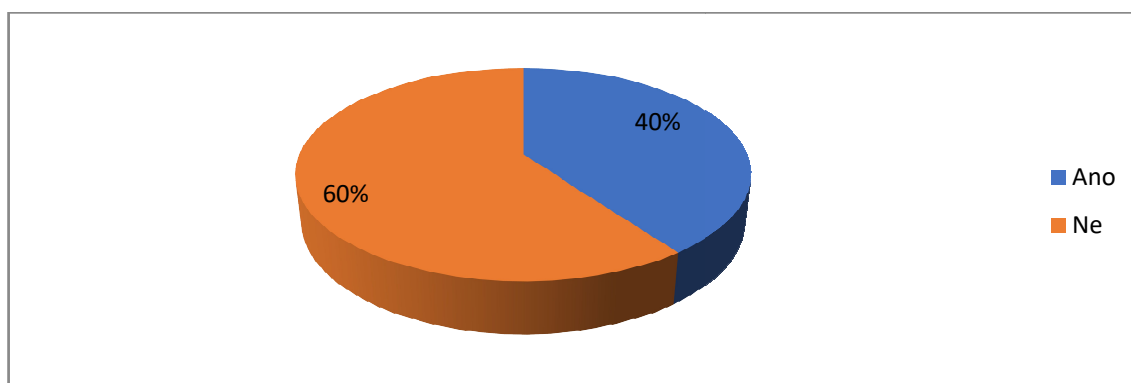

Většina občanů České republiky se nestala pachatelem trestného činu s názvem stalking.

Otázka č. 10: **Byl/a jste vědomě/nevědomě pachatelem stalkingu?**

- a) Ano – 9 osob.
- b) Ne – 131 osob.

Graf č. 13: Kyberstalking (Zdroj: Vlastní zpracování)

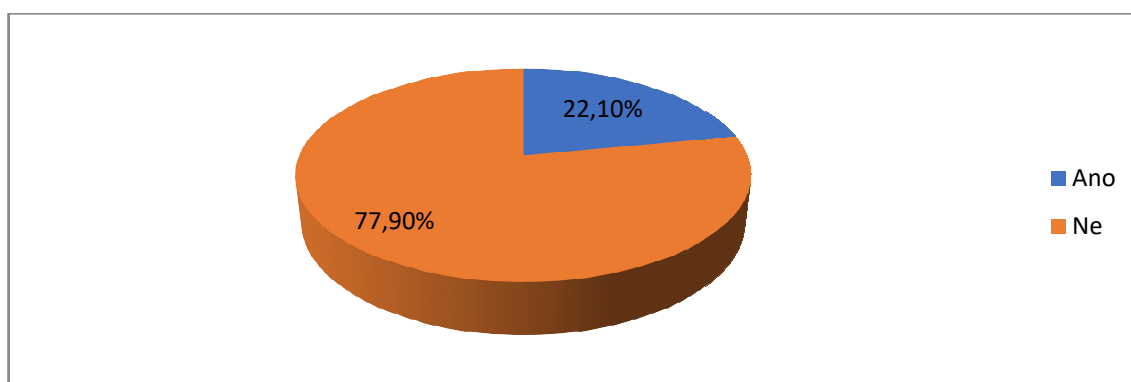

Podle grafického rozdělení můžeme vidět, že s kyberstalkingem se ve svém okolí setkalo pouze 40% dotázaných osob. Pro srovnání s ostatními druhy stalkingu se na prvním místě umístil stalking, kdy pro setkání s ním hlasovalo 76 osob. Na druhém ex-partnerská stalking pro který hlasovalo 62 osob a jako na posledním místě kyberstalking, kde 56 občanů uvedlo ano.

Otázka č. 11: **Setkal/a jste se někdy ve svém okolí s kyberstalkingem?**

- a) Ano – 56 osob.
- b) Ne – 84 osob.

Graf č. 14: Oběť kyberstalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

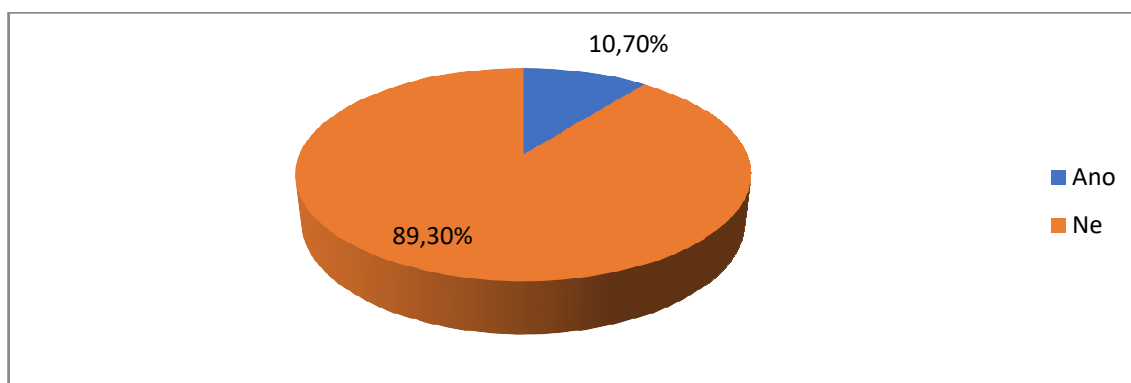

Na otázku číslo 12 hlasovalo 22,1% osob, že se stalo přímo obětí kyberstalkingu.

Otázka č. 12: **Byl/a jste přímo obětí kyberstalkingu?**

- a) Ano – 31 osob
- b) Ne – 109 osob.

Graf č. 15: Pachatel kyberstalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

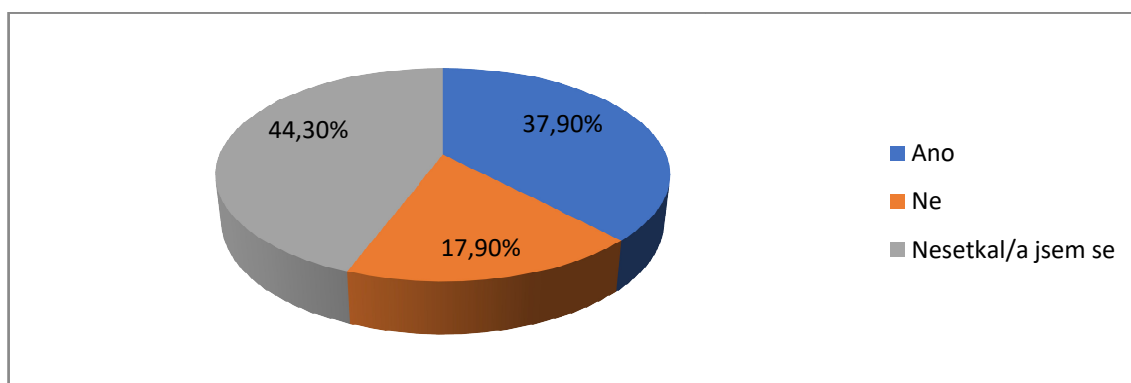

V dnešní době je velice jednoduché se stát pachatelem kyberstalkingu, naštěstí 125 dotázaných osob ze 140 hlasovalo pro ne.

Otázka č. 13: **Byl/a jste vědomě/nevědomě pachatelem kyberstalkingu?**

- a) Ano – 15 osob.
- b) Ne – 125 osob.

Graf č. 16: Zнала oběť pachatele osobně (Zdroj: Vlastní zpracování)

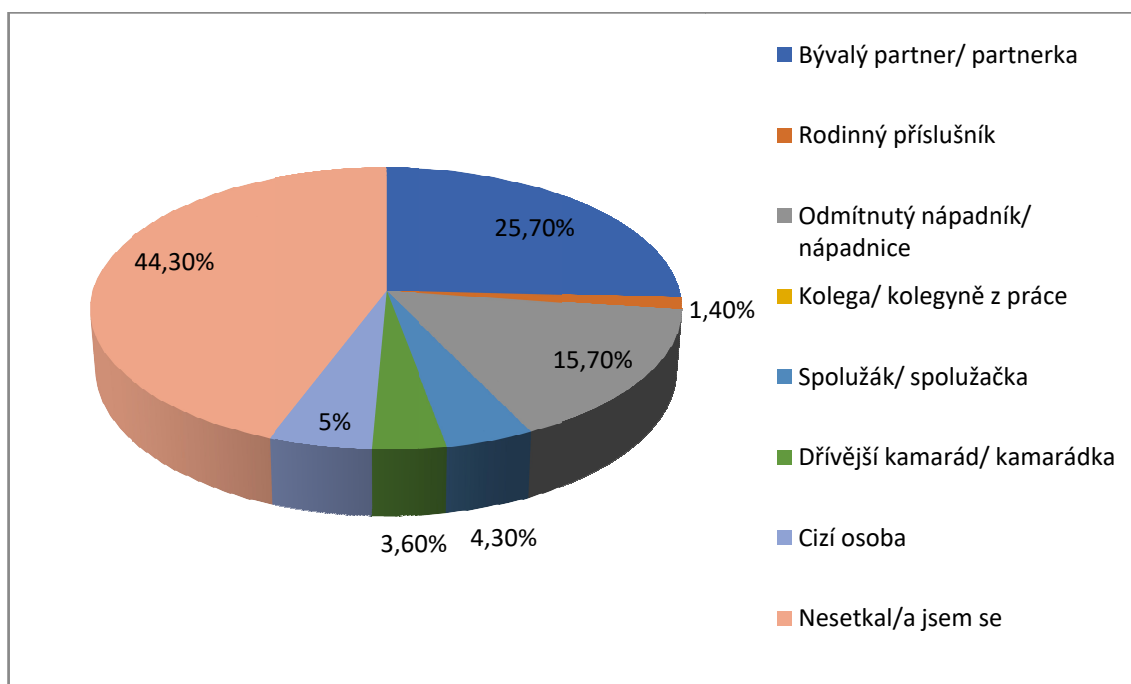

Graf nám znázorňuje, zda oběť, která se setkala se stalkingem a kyberstalkingem, znala či neznala svého pachatele osobně.

Otázka č. 14: **Pokud jste se setkal/a se stalkingem nebo kyberstalkingem znal/a jste pachatele osobně?**

- a) Ano – 53 osob.
- b) Ne – 25 osob.
- c) Nesetkal/a jsem se – 62 osob.

Graf č. 17: Kdo byl pachatel (Zdroj: Vlastní zpracování)

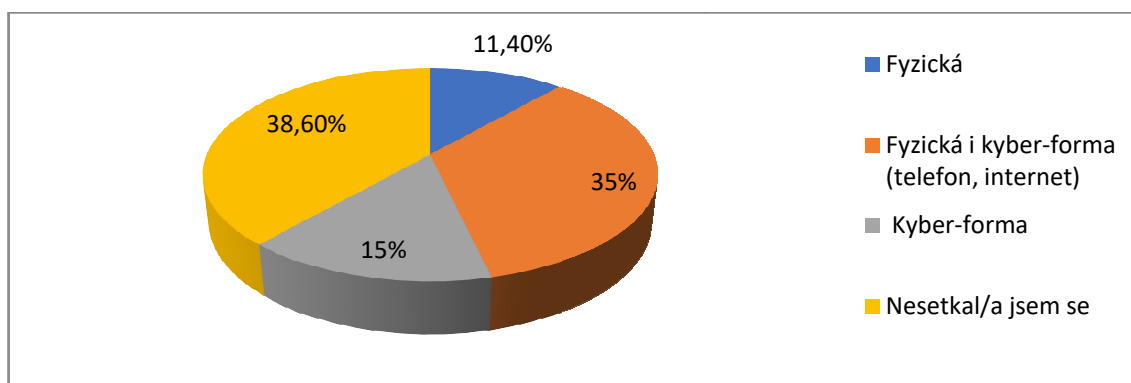

Podle výsledku hlasování je nám známo, že na prvním místě je pachatelem stalkingu a kyberstalkingu bývalý partner, poté odmítnutý nápadník. Tyto dvě typologie pachatelů jsou nejběžnější i podle jiných studií. Na třetím místě se umístil pachatel – cizí osoba, na čtvrtém spolužák nebo spolužačka. Pátá pozice patří pachateli, který byl obětí dříve kamarádem, poslední a šestá pozice se umístil rodinný příslušník. Ve shrnutí nejsou zmíněny hlasující osoby, které se nesetkali se stalkingem a kyberstalkingem.

Otázka č. 15: Pokud jste se setkal/a se stalkingem nebo kyberstalkingem, kdo byl pachatelem takového jednání?

- a) Bývalý partner/ partnerka – 36 osob.
- b) Rodinný příslušník – 2 osoby.
- c) Odmítnutý nápadník/ nápadnice – 22 osob.
- d) Kolega/ kolegyně z práce – 0 osob.
- e) Spolužák/ spolužačka – 6 osob.
- f) Dřívější kamarád/ kamarádka – 5 osob.
- g) Cizí osoba – 7 osob.
- h) Nesetkal/a jsem se – 62 osob.

Graf č. 18: Forma stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)

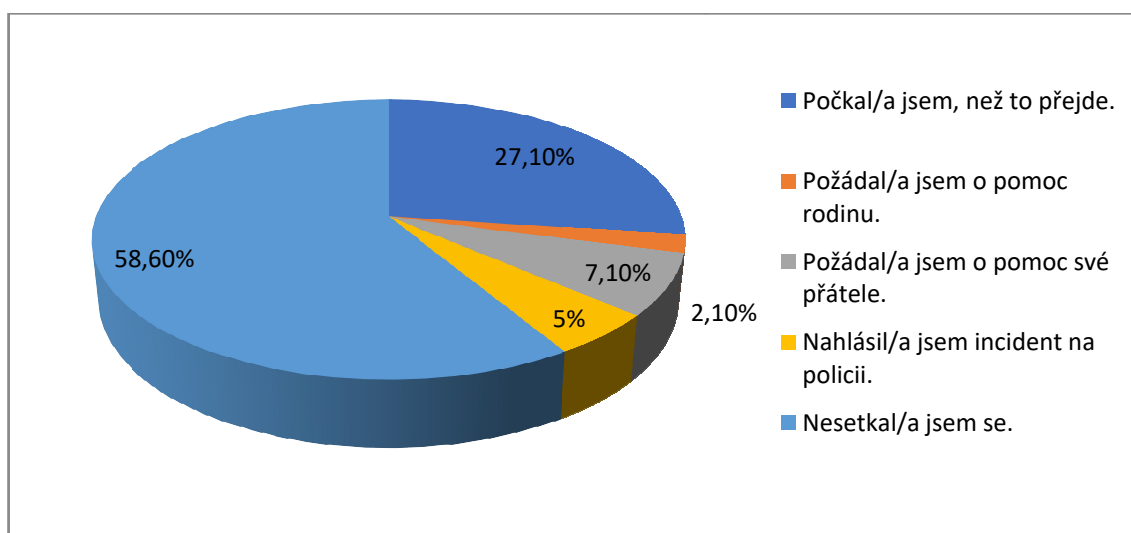

Na základě hlasování je výsledkem, že nejčastější forma stalkingu a obtěžování proběhla fyzicky i kyber-formou. Další nejčastější druh stalkingu byl pouze kybernetický.

Otázka č. 16: Pokud jste se setkal/a Vy nebo někdo z Vašeho okolí se stalkingem, jakou měl formu?

- Fyzická – 16 osob.
- Fyzická i kyber-forma (telefon, internet) – 49 osob.
- Kyber-forma – 21 osob.
- Nasetkal/a jsem se – 54 osob.

Graf č. 19: Řešení nebezpečného pronásledování (Zdroj: Vlastní zpracování)

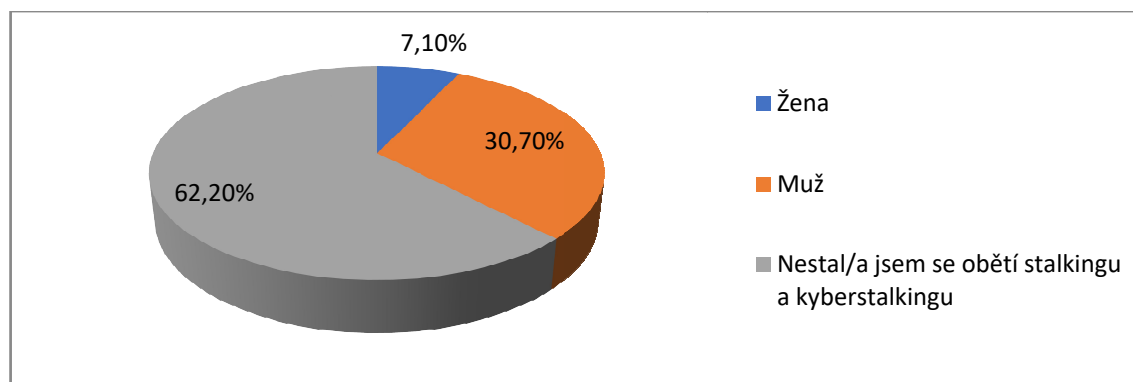
Většina občanů, která se setkala se stalkingem a kyberstalkingem a byla její obětí odhlasovala, že problematiku řešila tak, že ji vůbec neřešila a počkala, než stalker s obtěžováním přestane sám, svévolně. Pro tuto formu hlasovalo 38 osob. 20 osob by

obtěžování řešilo následovně – 10 osob hlasovalo, že požádalo své přátele o pomoc, 7 osob tento incident nahlásilo na nejbližší oddělení policie České republiky. Tři osoby požádaly svou rodinu o pomoc. Většina dotázaných osob odhlasovala, že se neseťkala se stalkingem a kyberstalkingem.

Otázka č. 17: Pokud jste se setkal/a se stalkingem nebo kyberstalkingem, jak jste problém řešil/a?

- a) Počkal/a jsem, než to přejde – 38 osob.
- b) Požádal/a jsem o pomoc rodinu – 3 osoby.
- c) Požádal/a jsem o pomoc své přátele – 10 osob.
- d) Nahlásil/a jsem incident na policii – 7 osob.
- e) Neseťkal/a jsem se – 82 osob.

Graf č. 20: Pohlaví pachatele (Zdroj: Vlastní zpracování)

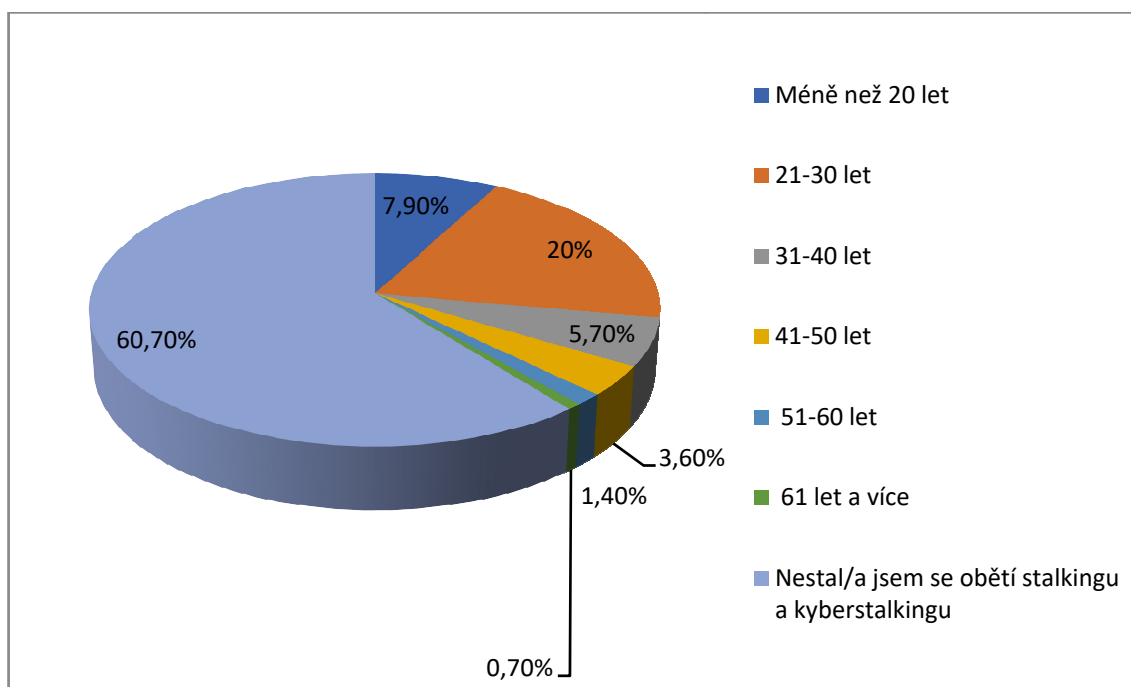

Výsledný graf nám znázorňuje, že pachatelem byl ve většině případů muž.

Otázka č. 18: Jakého pohlaví byl člověk, který vás nebezpečně pronásledoval?

- a) Žena – 10 osob.
- b) Muž – 43 osob.
- c) Nestal/a jsem se obětí stalkingu a kyberstalkingu – 87 osob.

Graf č. 21: Věk pachatele (Zdroj: Vlastní zpracování)

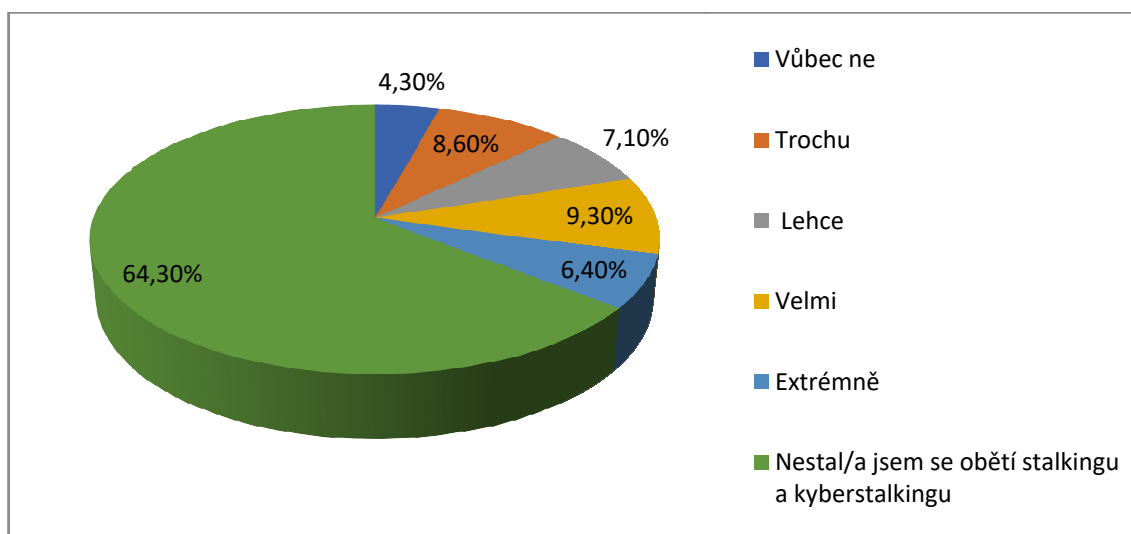

Odpovědi osob, které se stali obětí stalkingu a kyberstalkingu se ve většině shodují, že věk pachatele, který je obtěžoval, byl mezi 21 až 30 rokem života. Pro tuto odpověď hlasovalo 28 osob. 11 osob hlasovalo pro věk pachatele méně než 20 let. 8 osob pro 31-40 let. 5 osob hlasovalo pro 41-50 let a dokonce dvě osoby hlasovali pro věk pachatele 51-60 let. Zbytek občanů hlasoval, že se nestal obětí stalkingu a kyberstalkingu.

Otázka č. 19: Věk člověka, který vás nebezpečně pronásledoval?

- a) Méně než 20 let – 11 osob.
- b) 21-30 let – 28 osob.
- c) 31-40 let – 8 osob.
- d) 41-50 let – 5 osob.
- e) 51-60 let – 2 osoby.
- f) 61 let a více – 1 osoba.
- g) Nestal/a jsem se obětí stalkingu a kyberstalkingu – 85 osob.

Graf č. 22: Pocity oběti (Zdroj: Vlastní zpracování)

Poslední otázka, která je také graficky znázorněna vyjadřuje pocity obětí, které byly nebo jsou obětí stalkingu a kyberstalkingu.

Otázka č. 20: Jak jste se cítil/a bezmocně a zranitelně, když vás stalker obtěžoval nebo vám vyhrožoval?

- a) Vůbec ne – 6 osob.
- b) Trochu – 12 osob.
- c) Lehce – 10 osob
- d) Velmi – 13 osob.
- e) Extrémně – 9 osob.
- f) Nestal/a jsem se obětí stalkingu a kyberstalkingu – 90 osob.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá tématem stalking a kyberstalking. Obětí novodobého fenoménu se dle předpokladů může stát každý z nás. Pachatel může do života zasáhnout i z nečekaných okruhů osob a to ze strany kamarádů, které si můžeme pustit do svého soukromí, ale také bývalých partnerů, do kterých jsme byli bezhlavě zamilováni a důvěřovali jsme jim. Někdy i cizích lidí, které potkáme zcela náhodě. Také na internetu, kde můžeme někomu oponovat, kdo má jiné názory, než jsou ty naše nebo nás vidí, jako svůj ideál lásky, bez kterého si nedokáže představit život. Pravděpodobnost stát se obětí trestného činu nebezpečného pronásledování a nebezpečného vyhrožování je zcela náhodná, záleží jen na tom, jak se k této komplikaci postavíme a jak se zachováme, abychom eliminovali následky.

V historii bylo komplikované tento problém řešit, protože neexistoval pro ochranu oběti žádný právní předpis. Velký zlom nastal v závěru 20. století v Kalifornii, kdy se stalking stal zločinem. Posléze byl také uveden jako trestný čin v České republice. Prvního ledna roku 2010 byl uveden do trestního zákoníku jako nebezpečné vyhrožování pod § 353 a nebezpečné pronásledování pod § 354. Tyto dva paragrafy nalezneme v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Z toho vyplývá, že v dnešní době máme pro boj se stalkingem oporu v zákoně.

Pomocí Policie České republiky a různých organizací, které se na tuto problematiku zaměřují, je stíhání pachatelů oproti minulému století jednodušší. Na obranu proti stalkingu a domácímu násilí se zaměřuje Bílý kruh bezpečí, který nabízí obětem poradenskou nebo právní pomoc v nesnázích. Jako další celorepublikový projekt je označována stránka E-bezpečí, která se zaměřuje převážně na kyberproblematiku a prevenci proti rizikovému chování na internetu, tedy na kyberšikanu, kyberstalking, ale také na stalking. Hlavním cílem projektu E-bezpečí je informovanost a prevence proti kyber-formám trestných činů. Projekt E-bezpečí byl také formou e-mailu osloven pro zaslání dat nahlášených nebo řešených problémů, bohužel si takové statistiky nevidují.

Statistiky Policie České republiky říkají, že počet nahlášených případů v České republice mají klesající tendenci. Podle statistik, které uvádí Bílý kruh bezpečí, se počet řešených případů točí kolem podobného čísla poslední tři roky. Číslo se pouze liší o

několik osob. Na základě dotazníku, který má 140 odpovědí, bylo zjištěno, že čtvrtina obyvatel se s pronásledováním setkala, většina z nich však incidenty neřešila a neoznámila na policii. Otázkou tedy zůstává, zda i ve skutečnosti mají tyto trestné činy klesající tendenci nebo jen lidé mají strach skutky nahlašovat a je jim nepříjemné je řešit!

Dále z dotazníkového výzkumu víme, že čeští občané jsou informováni z většiny o problematice stalkingu. Pouze dvě osoby, ze 140 dotázaných, neznaly význam pojmů stalking a kyberstalking. Ve většině také uvedli, že zdrojem informací byl internet, škola a média. Občané, kteří se setkali se stalkingem, uvedli, že nejčastější forma byla fyzická i kybernetická a dále pouze kybernetická. Kybernetická forma má velmi silný vliv na psychiku oběti, protože oběť bez pomoci není schopna se takovému tlaku vyhnout. Dokáže se od pachatele oddělit jen v případě, že se stane společensky neaktivním členem.

Podářilo se naplnit cíle této práce, když je detailně vysvětleno pojmosloví problematiky, podařilo se uveřejnit skutečné příběhy a statistiky počtu případů. Zjistilo se, co si obyvatelé naší země myslí o tomto moderním problému a zda vůbec vědí, co do něj patří.

Závěrem lze konstatovat, že stoupající vývoj technologií bohužel nahrává těmto činům. V dnešní době je velice jednoduché si o oběti informace zjistit či vyhledat. Proto bychom si měli dávat pozor, jaké informace veřejnosti sdělujeme a jak mnoho dokážeme na sociálních sítích ukázat. Nikdy si totiž nemůžeme být jisti, že informace, které publikujeme, nebudou zneužity či využity proti nám. Můžeme být ovšem rádi, že stalking je v České republice ve sbírce zákonů a je trestným činem.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BUSCOTTE A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
2. ČERNÁ, A. (ed), DĚDKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, H., ŠEVČÍKOVÁ, A., ŠMAHEL, D. *Kyberšikana: Průvodce novým fenoménem*. České Budějovice, 2013. 152 s. ISBN 978-80-247-8846-3.
3. ČÍRTKOVÁ L. *Forenzní psychologie*. Praha : Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 431 s. ISBN 80-86473-86-4.
4. ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1.vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-6886-1.
5. ČÍRTKOVÁ L. *Psychologické poznatky k nebezpečnosti pronásledování (stalking)*. 2004. 37 s. ISSN 1210-9150.
6. FIELDINGOVÁ O., *Digitální Detox: Zbavte se závislosti na mobilu a internetu*. Brno, 2018. 120 s. ISBN 978-80-264-1804-7.
7. KOPECKÝ K., KREJČÍ V. *Rizika virtuální komunikace (příručka pro učitele a rodiče)*. 1. vyd. Olomouc, 2010. 34 s. ISBN 978-80-254-7866-0.
8. KOPECKÝ K. (2010). *Stalking a kyberstalking – Nebezpečné pronásledování (studie)*. Olomouc. 14 s. ISBN 978-80-254-7737-3.
9. PROCHÁZKOVÁ L. *Nebezpečné pronásledování*. Praha, 2013. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Mgr. Jiří Herczeg, Ph.D.
10. SVOBODA M., ČEŠKOVÁ E., KUČEROVÁ H. *Psychopatologie a psychiatrie*. 1.vyd. Praha : Portál, 2006. 320 s. ISBN 80-7367-154-9.
11. ŠMAHAJ J. *Kyberšikana jako společenský problém*. 1. vyd. Olomouc, 2014. 232 s. ISBN 978-80-244-4227-3.
12. ŠVESTKOVÁ R., SOLDÁN L., ŘEHKA M. *Kyberšikana*. České Budějovice, 2019. 82 s. ISBN 978-80-7394-752-1.

Elektronické zdroje

1. ČT24. *Za brutální vraždu kolegyně půjde muž do vězení téměř na 15 let.* [online]. [cit. 2008-05-20]. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1454121-za-brutalni-vrazdu-kolegyne-pujde-muz-do-vezeni-temer-na-15-let>>.
2. E-BEZPEČÍ.CZ. *Co je to stalking a cyberstalking.* [online]. [cit. 2008-05-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/stalking-a-kyberstalking/66-23>>.
3. IDNES.CZ. *Jak žije nejznámější česká oběť stalkingu: tisíce textovek i nechtěné dary.* [online]. [cit. 2012-07-25]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-s-obeti-stalkingu.A120725_151733_domaci_jw>.
4. IROZHLAS.CZ. *Ženu kvůli neopětované lásce pronásleduje osm let. Teď soud rozhodl, že stalker musí do léčebny.* [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/stalker-jan-v-hana-soud-pronasledovani-psychiatricka-lecebna_1904010555_ogo>.
5. TŮMOVÁ Š. *Stalking – Stolkérství – Nová forma psychického teroru.* [online]. [cit. 2014-10-31]. Dostupné z WWW: <afp.wz.cz/clanky.doc/Stalking.doc>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů. Česká republika*. 2009, částka 11, s. 146-147.

Ostatní zdroje

1. Statistické přehledy kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z informačního servisu Policie České republiky.
2. Statistický přehled kriminality za rok 2018, 2019 a 2020 z organizace Bílý kruh bezpečí, která se zaměřuje na prevenci kriminality a domácího násilí.

Seznam tabulek a grafů

Tab. č. 1: Nahlášené případy za rok 2018	33
Tab. č. 2: Nahlášené případy za rok 2019	34
Tab. č. 3: Nahlášené případy za rok 2020	36
Tab. č. 4: Nahlášené případy organizace Bílý kruh bezpečí	37
Graf č. 1: Celkové shrnutí dat Policie České republiky	37
Graf č. 2: Celkové shrnutí dat organizace Bílý kruh bezpečí	38
Graf č. 3: Pohlaví respondentů (Zdroj: Vlastní zpracování).....	39
Graf č. 4: Věk respondentů (Zdroj: Vlastní zpracování)	40
Graf č. 5: Význam slova stalking a kyberstalking (Zdroj: Vlastní zpracování)	40
Graf č. 6: Zdroj významu pojmu (Zdroj: Vlastní zpracování).....	41
Graf č. 7: Ex-partnerský stalking (Zdroj: Vlastní zpracování)	42
Graf č. 8: Oběť ex-partnerského stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování).....	42
Graf č. 9: Pachatel ex-partnerského stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování).....	43
Graf č. 10: Stalking (Zdroj: Vlastní zpracování)	43
Graf č. 11: Oběť stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování).....	44
Graf č. 12: Pachatel stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)	44
Graf č. 13: Kyberstalking (Zdroj: Vlastní zpracování).....	45
Graf č. 14: Oběť kyberstalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)	45
Graf č. 15: Pachatel kyberstalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování)	46
Graf č. 16: Znalá oběť pachatele osobně (Zdroj: Vlastní zpracování).....	46
Graf č. 17: Kdo byl pachatel (Zdroj: Vlastní zpracování)	47
Graf č. 18: Forma stalkingu (Zdroj: Vlastní zpracování).....	48
Graf č. 19: Řešení nebezpečného pronásledování (Zdroj: Vlastní zpracování).....	48
Graf č. 20: Pohlaví pachatele (Zdroj: Vlastní zpracování)	49
Graf č. 21: Věk pachatele (Zdroj: Vlastní zpracování).....	50
Graf č. 22: Pocity oběti (Zdroj: Vlastní zpracování)	51

Přílohy

Dotazník

Vaše pohlaví:

- a) Žena
- b) Muž

Váš věk je:

- a) Méně než 20 let
- b) 21-30 let
- c) 31-40 let
- d) 41-50 let
- e) 51-60 let
- f) 61 let a více

Znáte význam slova stalking a kyberstalking

- a) Ano
- b) Ne

Kde jste se dozvěděli, co význam slova stalking a kyberstalking znamenají?

- a) Z internetu
- b) Z médií
- c) Od kamarádů
- d) Ve škole
- e) Neznám význam slova stalking a kyberstalking

Setkal/a jste se někdy ve svém okolí s jevem ex-partnerského stalkingu (pronásledování)?

- a) Ano
- b) Ne

Byl/a jste přímo obětí ex-partnerského stalkingu?

- a) Ano
- b) Ne

Byl/a jste vědomě/nevědomě pachatelem ex-partnerského stalkingu?

- a) Ano
- b) Ne

Setkal/a jste se někdy ve svém okolí se stalkingem?

- a) Ano
- b) Ne

Byl/a jste přímo obětí stalkingu?

- a) Ano
- b) Ne

Byl/a jste vědomě/nevědomě pachatelem stalkingu?

- a) Ano
- b) Ne

Setkal/a jste se někdy ve svém okolí s kyberstalkingem?

- a) Ano
- b) Ne

Byl/a jste přímo obětí kyberstalkingu?

- a) Ano
- b) Ne

Byl/a jste vědomě/nevědomě pachatelem kyberstalkingu?

- a) Ano
- b) Ne

Pokud jste se setkal/a se stalkingem nebo kyberstalkingem, znal/a jste pachatele osobně?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Neseťkal/a jsem se

Pokud jste se setkal/a se stalkingem nebo kyberstalkingem, kdo byl pachatelem takového jednání?

- a) Bývalý partner/ partnerka
- b) Rodinný příslušník
- c) Odmítnutý nápadník/ nápadnice
- d) Kolega/ kolegyně z práce
- e) Spolužák/ spolužačka
- f) Dřívější kamarád/ kamarádka
- g) Cizí osoba
- h) Neseťkal/a jsem se

Pokud jste se setkal/a Vy nebo někdo z Vašeho okolí se stalkingem, jakou měl formu?

- a) Fyzická
- b) Fyzická i kyber-forma (telefon, internet)
- c) Kyber-forma
- d) Neseťkal/a jsem se

Pokud jste se setkal/a se stalkingem nebo kyberstalkingem, jak jste problém řešil/a?

- a) Počkal/a jsem, než to přejde.
- b) Požádal/a jsem o pomoc rodinu.
- c) Požádal/a jsem o pomoc své přátele.
- d) Nahlásil/a jsem incident na policii.
- e) Neseťkal/a jsem se.

Jakého pohlaví byl člověk, který vás nebezpečně pronásledoval?

- a) Žena
- b) Muž
- c) Nestal/a jsem se obětí stalkingu a kyberstalkingu

Věk člověka, který vás nebezpečně pronásledoval?

- a) Méně než 20 let
- b) 21-30 let
- c) 31-40 let
- d) 41-50 let
- e) 51-60 let
- f) 61 let a více
- g) Nestal/a jsem se obětí stalkingu a kyberstalkingu

Jak jste se cítil/a bezmocně a zranitelně, když vás stalker obtěžoval nebo vám vyhrožoval?

- a) Vůbec ne
- b) Trochu
- c) Lehce
- d) Velmi
- e) Extrémně